

Arbetsförmedlingens nulägesbedömning av arbetet med snabbspår

Maj 2017

Innehåll

Sammanfattning	1
1 Inledning	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Snabbspåren är en viktig insats	4
1.3 Förutsättningarna för uppföljning	4
1.4 Snabbspårens utformning och insatser som kan ingå	5
1.5 Exempel på satsningar som genomförs av andra aktörer	7
2 Fler snabbspår för fler yrken	8
2.1 Överenskommelserna färdiga vid olika tidpunkter	8
3 Fler personer deltar eller har deltagit i snabbspår	9
3.1 Antal personer i snabbspårsaktivitet per månad	11
4 Insatser på plats i fler snabbspår	12
5 Olika lång tid i snabbspår för olika personer	15
6 Fortsatta utmaningar och möjligheter inom snabbspåren	18
6.1 Fortsatt behov av kvalitetssäkrad matchning	18
6.2 Löpande dialog med arbetsmarknadens parter är viktig	19
6.3 Nya valideringstjänster	19
6.4 Tydliggjorda interna funktioner bidrar till ökad förankring	20
6.5 Ersättning för dubbelt boende	20
6.6 Fortsättning med främjandemedel	21
7 Fördjupning: Arbetsförmedlingens beskrivning av respektive snabbspår	22
7.1 Kock	22
7.2 Livsmedelsbranschen	25
7.3 Energibranschen	28
7.4 Fastighetsbranschen	30
7.5 Legitimationsyrken inom hälso- och sjukvårdsområdet	33
7.6 Målare	37
7.7 Tjänstemän inom byggsektorn	40
7.8 Lastbilsförare	43
7.9 Lärare och förskollärare	45
7.10 Samhällsvetare inklusive ekonomer och jurister	48
7.11 Socialt arbete	50
7.12 Djursjukskötare	52
7.13 Träindustrin	55
7.14 Elteknikbranschen	57
8 Fördjupning: Främjandemedel	59
8.1 Åtterrapport 2016	59
8.2 Främjandemedel 2017	60

Sammanfattning

Detta är Arbetsförmedlingens andra lägesbedömning av arbetet med snabbspåren för nyanlända. Denna rapport följer upp den första bedömningen från oktober 2016.¹

Snabbspåren är en kedja av insatser för att säkerställa kompetensförsörjning av bristyrken genom att korta tiden i arbetslöshet för nyanlända individer med relevanta kompetenser. Snabbspåren planeras gemensamt mellan arbetsmarknaders parter, Arbetsförmedlingen samt andra berörda myndigheter och utbildningsanordnare. Dialogerna om snabbspår har utmynnat i skriftliga överenskommelser mellan parterna. Snabbspåren är olika till sin karaktär och har blivit godkända av samtliga berörda parter vid olika tidpunkter.

I rapporten redovisas hur många personer som deltar eller har deltagit i snabbspår och huruvida insatser finns på plats i snabbspåren. Rapporten tar även upp hur stor andel av personerna i snabbspår som hittills har fått arbete.

Fler snabbspår för fler yrken

Alltsedan dialogerna om snabbspår påbörjades i inledningen av 2015 har snabbspåren kontinuerligt ökat i antal. Spåren omfattar även flertalet yrken och branscher. Sedan uppföljningen i oktober har Arbetsförmedlingen och de aktuella parterna tecknat överenskommelser för ytterligare två snabbspår, för arbetare inom träindustrin respektive elteknikbranschen. I nuläget finns således 14 överenskommelser om snabbspår mellan Arbetsförmedlingen och arbetsmarknadens parter som innefattar ett trettiootal yrken, jämfört med ett tjugotal i oktober 2016.

Fler personer deltar eller har deltagit i snabbspår

I mars 2017 var det totalt 3 540 personer som påbörjat ett snabbspår sedan den 1 januari 2016. Av dem var 1 072 kvinnor och 2 468 män.² De individer som kan bli aktuella för ett snabbspår är nyanlända personer med utbildning och/eller erfarenhet i något av snabbspåren.

Vid tidpunkten för uppföljningen i oktober var det drygt 2000 personer som hade påbörjat ett snabbspår sedan den 1 januari 2016. Det innebär att antalet deltagare som deltar eller har deltagit i snabbspår har ökat med ungefär 75 procent under den senaste perioden, vilket är positivt.

Arbetsförmedlingen noterar även att antalet personer i snabbspåren succesivt ökar månad för månad. Nya deltagare har kommit in i respektive snabbspår från och med den månad då respektive snabbspår har startat. Arbetsförmedlingen anser att takten på den successiva ökningen är rimlig, och bedömer att ökningen kommer att fortsätta framöver.

Insatser på plats i fler snabbspår

De insatser som snabbspåren bygger på utgår i princip från tre steg; kompetenskartläggning, bedömning och komplettering. För varje snabbspår görs i rapporten en bedömning om insatserna är i fas i relation till huruvida Arbetsförmedlingen har relevanta insatser på plats i de tre stegen, i synnerhet kopplat till vad myndigheten har åtagit sig i överenskommelsen med parterna.

Av sammanlagt fjorton snabbspår gör Arbetsförmedlingen bedömningen att nio snabbspår är i fas, att tre snabbspår delvis är i fas och att två snabbspår inte är i fas. Två av de tre snabbspåren

¹ Arbetsförmedlingens lägesbedömning av arbetet med snabbspåren, oktober 2016 ([länk](#))

² Antalet nya redovisas endast för 13 snabbspår, då den senaste överenskommelsen tillkom den 31 mars 2017.

som i nuläget delvis är i fas, bedöms dessutom vara i fas från och med maj-juni då det beräknas finnas ett valideringsavtal på plats i snabbspåret, vilket Arbetsförmedlingen bedömer kommer att förbättra förutsättningarna för deltagarna i snabbspåren. Det är positivt att elva av sammanlagt fjorton redovisade snabbspår inom kort bedöms vara i fas. Det innebär att många av insatserna som snabbspåren behöver för att kunna fungera ändamålsenligt är på plats.

Olika lång tid i snabbspår för olika personer

Det finns inte någon på förhand given tid hur länge en person kommer att delta i ett snabbspår innan ett arbete kan bli aktuellt. De yrken som snabbspåren omfattar är heterogena. Alla snabbspår är olika i sin konstruktion och innebär skilda förutsättningar för personerna som deltar i spåret. Arbetsförmedlingen har därför valt att fokusera på att redovisa en ögonblicksbild för varje snabbspår (se kapitel 5 och 7). Bilderna visar, att när det hade gått ett drygt år sedan individen påbörjade insatser i ett snabbspår hade mellan 33 och 52 procent arbete. För individer inom legitimationsyrken inom hälso- och sjukvården var andelen som väntat lägre, 23 procent, beroende på de krav som ställs för att få legitimation.

Fortsatta utmaningar och möjligheter i snabbspåren

Det finns flera utmaningar och viktiga åtgärder som Arbetsförmedlingen kommer att fokusera på i det fortsatta arbetet med snabbspår.

- **Kvalitetssäkrad matchning.** Det är positivt att antalet personer som deltar i snabbspåren ökar över tid. Arbetsförmedlingen arbetar fortsatt med nya metoder och stödfunktioner för att kunna göra kvalitativa kompetenskartläggningar, vilket är en förutsättning för att kunna matcha rätt person till rätt insats eller rätt arbete.
- **Löpande dialog med arbetsmarknadens parter.** Nära kontakter mellan parterna i snabbspåren är bland annat viktigt för att hitta platser för praktik, yrkeskompetensbedömning, arbetsplatsförlagt lärande eller arbete. I samtliga fall är kontakten med parterna tätare än tidigare och kommunikationen sker löpande med behovsstyrd intensitet. Arbetsförmedlingen avser att fortsätta upprätthålla en löpande dialog i det fortsatta arbetet.
- **Nya valideringstjänster.** Arbetsförmedlingens nya valideringsavtal som är relevanta för vissa snabbspår beräknas vara på plats under maj-juni 2017 där upphandling av valideringstjänster sker enligt Lagen om valfrihetssystem (LOV). De nya avtalen kommer att vara mer flexibla och möjliggöra anpassning av innehåll, till exempel om branschernas krav på innehåll förändras under avtalsperiodens gång.
- **Tydliggjorda interna funktioner inom Arbetsförmedlingen.** Arbetsförmedlingen har under det senaste halvåret arbetat med en förtydligad arbetsfördelning internt, bland annat mellan huvudkontoret, de tre regionerna och de tio geografiska marknadsområdena. Detta arbete fortsätter.

1 Inledning

Snabbspåren planeras gemensamt mellan arbetsmarknaders parter, Arbetsförmedlingen samt andra berörda myndigheter och utbildningsanordnare. Snabbspåren är en kedja av insatser för att säkerställa kompetensförsörjning av bristyrken genom att korta tiden i arbetslöshet för nyanlända individer med relevanta kompetenser. Dialogerna om snabbspår har utmynnat i skriftliga överenskommelser mellan parterna.

I nuläget har sammanlagt 14 överenskommelser om snabbspår upprättats mellan Arbetsförmedlingen och arbetsmarknadens parter. I de upprättade överenskommelserna tydliggörs en kedja av insatser som ska påskynda vägen till arbete. Inom överenskommelserna beskrivs också vad parterna respektive Arbetsförmedlingen har för ansvarsområden samt vad de åtagit sig att göra, vilket kan omfatta insatser som redan finns eller insatser som ska tas fram.

Denna rapport syftar till att ge en nulägesbild av arbetet med snabbspår. Arbetsförmedlingen har i rapporten valt att utifrån ett antal variabler göra en djupare analys av respektive snabbspår. Rapporten tar även upp vilka utmaningar och möjligheter Arbetsförmedlingen fortsatt ser i arbetet med snabbspår.

1.1 Bakgrund

Våren 2015 påbörjades ett antal dialoger inom olika branscher mellan Arbetsmarknadsdepartementet, arbetsmarknadens parter och Arbetsförmedlingen samt andra berörda myndigheter. Syftet var att tillsammans finna vägar för att öka möjligheter för nyanländas etablering på den svenska arbetsmarknaden inom ett antal branscher, där brist på kompetens konstaterats och på så sätt korta vägen till arbete. Målsättningen var att skapa snabbspår³ som utifrån branschens behov skulle komplettera kompetensen hos nyanlända med utbildning och/eller erfarenhet från bristyrken så att de snabbare kan få arbete.

Där snabbspår sågs som en relevant väg för kompetensförsörjning av branschen tog Arbetsförmedlingen ansvar för att vara pådrivande i processen för att upprätta överenskommelser med arbetsmarknadens parter. För att säkerställa att innehåll och process skulle leda till anställningsbarhet involverades i de vidare dialogerna fler aktörer, till exempel partsgemensamma utbildningsråd, Socialstyrelsen och Universitets- och högskolerådet (UHR). Dessa aktörer har sedan dess löpande arbetat med att skapa och anpassa processer och innehåll i snabbspåren utifrån branschernas behov. För Arbetsförmedlingens del handlar det om att identifiera och matcha personer till de framtagna snabbspåren. Myndigheten ska även upphandla insatser enligt identifierade behov inom snabbspåren samt hantera ansökningar och besluta om tilldelning av främjandemedel.

---

³ Begreppsbeskrivning för nationella snabbspår: Där partsammansatta överenskommelser/avsiktsförklaringar om struktur och upplägg för kompetensförsörjning av bristyrken genom nyanländ arbetskraft finns tillsammans med Arbetsförmedlingen.

1.2 Snabbspåren är en viktig insats

Snabbspåren är viktiga inte bara för arbetsgivare, utan också för individ och samhälle. Samarbetet inom snabbspåren är av stort värde, då arbetsmarknadens parter har stora möjligheter att förändra villkoren och möjligheterna på svensk arbetsmarknad. Arbets sättet passar därmed väl med den svenska modellen där arbetsmarknadens parter har betydande påverkan på arbetsmarknadens funktionssätt.

Att en person får ett arbete som är i nivå med den kompetens personen har är viktigt av flera skäl. Det är viktigt för att den svenska arbetsmarknaden ska kunna växa och effektivt kunna nyttja de resurser som finns. Det är av vikt för att de yrken som annars besätts av överkvalificerad personal bättre går till andra arbetssökande som bättre matchar den sökandes kvalifikationsnivå. Det är också betydelsefullt för att arbetslösheten ska minska och för att den svenska arbetsmarknaden ska vara öppen för alla, oavsett hur och i vilket land en person erhållit sina kompetenser. Det finns ingen åtgärd som enskilt kommer att åtgärda segregationen på arbetsmarknaden. Snabbspåren är en av flera viktiga insatser.

1.3 Förutsättningarna för uppföljning

1.3.1 Så följer Arbetsförmedlingen upp antal deltagare i snabbspår

Alla parametrar som mäts för snabbspåren utgår enbart från gruppen nyanlända med en yrkeskodning⁴ som är relevant för något av snabbspåren.

Arbetsförmedlingen mäter månadsvis hur många personer som påbörjat ett snabbspår. För att i statistiken räknas som **ny** deltagare i ett snabbspår krävs att personen uppfyller följande villkor:

1. Deltar i etableringsuppdraget eller är nyanländ⁵
2. Har sökt yrke (SSYK)⁶ inom snabbspårstyrkena
3. Har under månaden anvisats till något av programmen förberedande arbetsmarknadsutbildning, arbetsmarknadsutbildning, arbetspraktik⁷, branschvalidering, korta vägen, yrkeskompetensbedömning eller yrkessvenska.

En person kan endast räknas som ny deltagare i snabbspår en gång. Första månaden för mätning för samtliga snabbspår vars överenskommelser tecknades under 2015 är januari 2016. Därefter utgår statistiken för ett specifikt snabbspår från den första i månaden som överenskommelsen formellt upprättades.

I kapitel 2 finns en beskrivning av antalet deltagare i snabbspåren och antalet deltagare i insatser per månad.

---

⁴ Inom snabbspåren är ett 30-tal yrken representerade, som identifieras genom standarden för svensk yrkesklassificering (SSYK). I standarden har varje yrkesbenämning en fyrsiffrig kod. <http://www.scb.se/ssyk/>

⁵ Med nyanlända invandrare menas huvudsakligen de personer som är födda utanför EU/EES och Schweiz, vars vistelsetid i Sverige i normalfallet inte överstiger 36 månader efter erhållet uppehållstillstånd.

⁶ SSYK, standard för svensk yrkesklassificering. <http://www.scb.se/ssyk/>

⁷ Yrkesinriktning (SSYK) för praktikplatsen ska vara inom snabbspårstyrken.

1.3.2 Ett snabbspår är en kedja av insatser

Snabbspåren är unika i och med att de är konstruerade i överenskommelse med parterna. En konsekvens av detta är att Arbetsförmedlingens möjligheter att följa upp snabbspåren är begränsade jämfört med hur myndigheten kan följa upp resultaten av arbetsmarknadspolitiska program.

Detta beror på att snabbspår inte är - eller bör vara- ett arbetsmarknadspolitiskt program. Snabbspåren utgörs av en kedja av insatser som skiljer sig åt från snabbspår till snabbspår, vars längd är beroende av respektive deltagares förutsättningar. Det görs därför inga anvisningar med start- och slutdatum till någon specifik insats som kallas för ”snabbspår”. Snabbspåren utgår i huvudsak från redan befintliga insatser i Arbetsförmedlingens verktygslåda (för en närmare beskrivning, se avsnitt 1.4.)

Det finns inte heller någon på förhand given tid hur länge en person kommer att delta i ett snabbspår. Inom vissa yrkesinriktningar kan till exempel en kortare validering leda till arbete och avsluta deltagandet. Inom akademiska yrken kan snabbspåret däremot pågå i månader, eller till och med år. Det påverkar således hur snabbt det är rimligt att anta att personer ska vara i arbete inom olika spår. En närmare beskrivning av vad detta innebär finns under respektive snabbspår i kapitel 6.

1.4 Snabbspårens utformning och insatser som kan ingå

Snabbspåren har olika utformning men alla följer i princip tre steg; kartläggning, bedömning och komplettering. Parallellt med dessa steg studerar den nyanlände svenska.

Åtaganden från arbetsgivarorganisationernas sida är exempelvis att verka för att deras medlemmar bidrar med platser för praktik, arbetsplatsförlagt lärande eller yrkeskompetensbedömning.

Som nämnts ovan utgår i huvudsak snabbspåren från redan befintliga insatser i Arbetsförmedlingens verktygslåda. Det handlar främst om förberedande utbildning, arbetsmarknadsutbildning, arbetspraktik, branschvalidering, korta vägen, yrkeskompetensbedömning eller yrkessvenska. I rutan nedan finns mer information om Arbetsförmedlingens arbete med kompetenskartläggning och de olika arbetsmarknadspolitiska programmen. Viktigt att notera är att snabbspåren ser olika ut och inte innehåller samtliga komponenter som nämns nedan.

Kompetenskartläggning, bedömning och komplettering

Kompetenskartläggning med stöd av självskattningsunderlag

Kartläggningens syfte är att identifiera den nyanländas tidigare utbildnings- och yrkesbakgrund som hen förvärvat i ett annat land. Den omfattar således en riktad kompetensinventering, med hjälp av självskattningsunderlag som finns på de mest frekventa språken. Tolkstöd kan användas vid behov. Om det efter kartläggning är relevant, det vill säga om personen potentiellt kan inneha en för snabbspåren relevant yrkeskompetens, anvisas hen till nästa steg i processen.

Denna del av processen ska resultera i att en relevant yrkeskodning görs av personen, med utgångspunkt i standard för svensk yrkesklassificering (SSYK).

Bedömning genom UHR eller annan myndighet

För de eftergymnasiala snabbspåren är en bedömning av utbildningen från hemlandet från Universitets- och högskolerådet (UHR), Socialstyrelsen eller Skolverket av stor vikt för att utreda den nyanländas utbildning och eventuell behörighet att utöva yrket utifrån utbildningens längd, nivå, innehåll och inriktning.

Validering enligt branschmodell

Validering av kompetens är en bedömning enligt vad branschen kräver för anställningsbarhet och består av både praktiska och teoretiska prov. Syftet med validering är att testa kompetens förvärvad i Sverige där dokumentation saknas eller att testa kompetens förvärvad inom en bransch i ett annat land. Eftersom valideringsmodellerna varierar mellan branscherna ser processen inte likadan ut. I vissa fall validerar man mot Skolverkets ämnesplaner, men i de flesta fall testas man mot faktisk yrkeskunskap och förmågan att utöva yrket. Oavsett valideringsmodellernas upplägg ska de resultera i en för branschen legitim dokumentation, där kompetensen bedöms utifrån anställningsbarhet. Om valideringsutövaren bedömer att deltagaren har behov av specifik komplettering ska detta dokumenteras i bedömningen tillsammans med en rekommendation för kompletteringsutbildning. I de fall valideringen leder till ett utlåtande där personens yrkeskod förändras upprättas en ny planering.

Yrkeskompetensbedömning

En yrkeskompetensbedömning syftar till att bedöma och dokumentera personens förmåga att utöva ett yrke, där tydliga rekommendationer vid behov av komplettering av kompetens ska lämnas. Yrkeskompetensbedömningen planeras inom ramen för en arbetspraktik och kan som längst pågå i tre veckor, där en ersättning om 800 kronor per dag utgår till den enskilde arbetsgivaren.

Arbetspraktik

Arbetspraktik innebär att en person kan prova på att jobba på en faktisk arbetsplats för att få yrkesorientering, yrkespraktik och arbetslivserfarenhet. Det kan även göras i syfte att låta personen stärka sin kompetens eller utveckla sin svenska. Det kan också innebära att en referens kan lämnas från en enskild arbetsgivare i Sverige samt ge personen ett utökat nätverk. Yrkesinriktning (SSYK) för praktikplatsen ska vara inom snabbspårstyrken.

Arbetsförmedlingens utbildningar

Inom snabbspåren finns två övergripande kompletterande utbildningsformer att tillgå. Dessa kan läsas separat eller i vissa fall och vid behov kombineras.

Förberedande utbildning

Syftet med ett förberedande steg kan vara att testa personens kompetens i ingångsläget där validering saknas. En förberedande utbildning kan vara nog för att ta sig vidare till nästa steg i snabbspåret. Det kan också vara ett test av förmågan att tillgodogöra sig en möjlig efterföljande arbetsmarknadsutbildning, reguljär utbildning eller annat arbetsmarknadspolitiskt program. Viktiga för snabbspåret förberedande utbildningar är Korta vägen samt yrkessvenska. Korta vägen riktar sig till akademiker med utländsk bakgrund. Syftet är att tillvarata kompetenser och att förkorta vägen till den svenska arbetsmarknaden. Inom snabbspåren avropas moduler som handlar om kartläggning, yrkescoachning, arbetsplatsförlagd utbildning samt yrkesspecifik svenska under 12 till 14 veckor. Yrkessvenska syftar till att ge en deltagare som har låga kunskaper i svenska sådana kunskaper som krävs för att kunna återuppta sitt yrke i Sverige. Yrkessvenska kan användas inför en upphandlad utbildning eller arbetspraktik, oftast i kombination med sfi, samt löpa parallellt med en arbetsmarknadsutbildning. Yrkessvenska ska planeras och anpassas till individens behov.

Arbetsmarknadsutbildning

För snabbspåren är arbetsmarknadsutbildningens primära syfte att komplettera deltagarens redan existerande kompetens med det som den svenska arbetsmarknaden efterfrågar inom de berörda branscherna. De branschspecifika utbildningarna inom snabbspåren återfinns exempelvis inom fastighetsbranschen, målare och tjänstemän inom byggsektorn. Inom arbetsmarknadsutbildningar finns även uppdragsutbildningar inom ramen för de eftergymnasiala snabbspåren. Dessa utbildningar har anskaffats hos flera av landets lärosäten. En uppdragsutbildning kan, enligt Arbetsförmedlingens regelverk, vara som längst 6 månader. Vid ansökan till reguljär utbildning kan deltagaren i vissa av snabbspåren tillgodoräkna sig avklarade poäng eller moment från kompletteringsutbildningen. Syftet med utbildningen är att deltagaren ska bli anställningsbar inom sitt yrkesområde.

1.5 Exempel på satsningar som genomförs av andra aktörer

Det är flera olika arbetsmarknadspolitiska satsningar som genomförs som har direkt eller indirekt positiv påverkan på snabbspåren. Regeringens kraftiga satsning på kompletterande utbildningar för personer med utländsk examen är ett sådant exempel.⁸ Ingenjörsvetenskapsakademins (IVA) satsning på förmedling av

---

⁸ Pressmeddelande: 19 universitet och högskolor ska starta kompletterande utbildningar för personer med utländsk examen ([länk](#))

praktikplatser för bland annat nyanlända ingenjörer och ekonomer är ett annat. De projekt för nyanlända som Wallenbergstiftelsen finansierar i samarbete med bland andra KTH och Sophiahemmet är också välkomna.

2 Fler snabbspår för fler yrken

Alltsedan dialogerna om snabbspår påbörjades i inledningen av 2015 har snabbspåren kontinuerligt ökat i antal. Spåren omfattar även flertalet yrken och branscher. Sedan uppföljningen i oktober har Arbetsförmedlingen och de aktuella parterna tecknat överenskommelser för ytterligare två snabbspår, för arbetare inom träindustrin respektive elteknikbranschen. I nuläget finns således 14 överenskommelser om snabbspår mellan Arbetsförmedlingen och arbetsmarknadens parter som innefattar ett trettiotal yrken, jämfört med ett tjugotal i oktober 2016.

2.1 Överenskommelserna färdiga vid olika tidpunkter

Snabbspåren är olika till sin karaktär och har blivit godkända av samtliga berörda parter vid olika tidpunkter, vilket framgår av tabellen nedan. Detta påverkar exempelvis hur många personer som har hunnit delta i snabbspåren och hur många som fått arbete.

Från januari 2016 fick Arbetsförmedlingens möjlighet att följa upp snabbspåren statistiskt. Alla överenskommelser som blev färdiga under 2015 följs således upp statistiskt från januari 2016, vilket framgår av senare tabeller i rapporten. Snabbspårsöverenskommelsen för elteknikbranschen signerades den 31 mars 2017. Därför redovisas ingen statistik inom ramen för detta snabbspår.

Tabell 1: Överenskommelsernas godkännande

Snabbspår	Godkända av samtliga parter
Kockar	Oktober 2015
Livsmedelsbranschen	November 2015
Energibranschen	December 2015
Fastighetsbranschen	December 2015
Legitimationsyrken inom hälso- och sjukvården	December 2015
Målare	December 2015
Tjänstemän inom byggsektorn	December 2015
Lastbilsförare	December 2015
Lärare och förskollärare	Februari 2016
Samhällsvetare, inklusive ekonomer och jurister	Maj 2016
Socialt arbete	Juni 2016
Djursjukskötare	September 2016
Träindustrin	Januari 2017
Elteknikbranschen	Mars 2017

3 Fler personer deltar eller har deltagit i snabbspår

I mars 2017 hade totalt 3 540 personer påbörjat ett snabbspår sedan den 1 januari 2016. Av dem var 1 072 kvinnor och 2 468 män.⁹

Vid tidpunkten för uppföljningen i oktober var det drygt 2000 personer som hade påbörjat ett snabbspår sedan den 1 januari 2016. Det innebär att antalet deltagare som deltar eller har deltagit i snabbspår har ökat med ungefär 75 procent under den senaste perioden, vilket är positivt.

Arbetsförmedlingen noterar även att antalet personer i snabbspåren succesivt ökar månad för månad. Nya deltagare har kommit in i respektive snabbspår från och med

⁹ Antalet nya personer redovisas endast för 13 snabbspår, då den senaste överenskommelsen tillkom den 31 mars 2017.

den månad då respektive snabbspår har startat. Arbetsförmedlingen anser att takten på den successiva ökningen är rimlig, och bedömer att ökningen kommer att fortsätta framöver. Arbetsförmedlingen har tidigare konstaterat att myndigheten behöver fortsätta arbetet med att öka kvaliteten i kartläggningen och matchningen av nyanlända. En intensifierad utveckling av det arbetet torde bidra till att antalet personer som deltar i snabbspår kan fortsätta att öka.

Exakt hur många personer som sammantaget över tid kan komma att bli aktuella för snabbspår är dock svårbedömt. En förutsättning är att långt ifrån alla nyanlända kan bli aktuella för ett snabbspår, då de är begränsade till specifika krav inom specifika branscher. Alla personer har inte utbildning och/eller erfarenhet och de kompetenser som krävs för att bli aktuell för ett snabbspår.

Tabell 2. Totalt antal deltagare¹⁰ per snabbspår uppdelat på kön. Januari 2016 - mars 2017.

Snabbspår	Startmånad	Kön		Antal
		Kvinnor	Män	
Kockar	jan-16	17	119	136
Livsmedelsbranschen	jan-16	16	164	180
Energibranschen	jan-16		123	123
Fastighetsbranschen	jan-16	8	238	246
Legitimationsyrken inom hälso- och sjukvården	jan-16	199	410	609
Målare	jan-16		118	118
Tjänstemän inom byggsektorn	jan-16	79	211	290
Lastbilsförare	jan-16		124	124
Lärare och förskollärare	feb-16	457	307	764
Samhällsvetare inklusive ekonomer och jurister	maj-16	264	498	762
Socialt arbete	jun-16	12	14	26
Djursjukskötare	sep-16	6	30	36
Träindustrin	jan-17	14	112	126
Antal		1 072	2 468	3 540

Källa: Arbetsförmedlingens datalager.

Tabellen ovan visar att under 2016 återfanns de flesta personerna inom snabbspåren lärare- och förskollärare, legitimationsyrken inom hälso- och sjukvården och samhällsvetare inklusive ekonomer och jurister.

Merparten av de nya deltagarna i snabbspår under perioden är män. Könsfördelningen kan delvis, men inte helt, förklaras av att det är en lägre andel kvinnor (42 procent mars 2017) än män (58 procent mars 2017) bland nyanlända. Arbetsförmedlingen har också i tidigare uppföljningar av etableringsuppdraget

¹⁰ Se kapitel ”1.3.1 Så följer Arbetsförmedlingen upp antal deltagare i snabbspår”.

konstaterat att det är färre kvinnor än män som går vidare till arbete eller studier efter avslutad tid i etableringsuppdraget.¹¹

Det kan finnas flera förklaringar till den ojämna könsfördelningen. Utifrån tidigare studier har Arbetsförmedlingen identifierat ett antal olika orsaker som kan påverka, som myndigheten avser att arbeta vidare med.¹² Ökad kunskap om bemötande och förhållningssätt hos anställda vid Arbetsförmedlingen kan till exempel ge upphov till arbetssätt som främjar likvärdighet i bemötande och bedömning av arbetssökande oavsett kön eller härkomst. Det kan också handla om att se över utbudet av insatser hos leverantörer av upphandlade arbetsförmedlingstjänster, som i högre grad kan anpassas till kvinnors erfarenheter och kompetenser. Detta kommer även att beröra arbetet med snabbspår.

3.1 Antal personer i snabbspårsaktivitet per månad

En annan viktig indikator på hur arbetet med snabbspåren fortlöper är hur många individer som varje månad deltar i program och insatser¹³ som är relevanta för snabbspåren.

Nedanstående tabell ger en bild av hur många personer som varje månad deltar i en för snabbspåren relevant aktivitet. Samma person kan dock förekomma i en relevant aktivitet under flera månader. Tabellen i avsnitt 2.2 ger således ett bättre svar på frågan hur många *personer* som deltar eller har deltagit i snabbspåren.

---

¹¹ Se till exempel Arbetsförmedlingens återrapportering 2015. Etablering av vissa nyanlända – statistik kring etableringsuppdraget.

¹² Arbetsförmedlingens återrapportering 2017. Handlingsplan för att fler utrikesfödda kvinnor ska vara sysselsatta i arbete eller studier, 2017-2018.

¹³ Validering, arbetsmarknadsutbildning (inkl. uppdragsutbildning), arbetspraktik, korta vägen, yrkeskompetensbedömning, yrkessvenska.

Tabell 3. Antal deltagare i insatser per snabbspår. Januari 2016 - mars 2017

Snabbspår	Startmånad	2016												2017		
		01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	01	02	03
Kockar	jan-16	11	17	21	25	29	25	19	28	36	31	27	30	26	28	25
Livsmedelsbranschen	jan-16	35	39	40	39	48	36	37	29	33	35	32	35	37	39	33
Energibranschen	jan-16	17	16	25	28	25	26	25	30	34	38	38	37	44	36	34
Fastighetsbranschen	jan-16	46	57	49	54	62	60	52	51	50	59	67	77	76	79	81
Legitimationsyrken inom hälso- och sjukvården	jan-16	152	169	178	177	176	170	142	142	150	150	162	144	170	184	170
Målare	jan-16	10	15	20	35	33	37	27	29	34	37	38	28	33	24	32
Tjänstemän inom byggsektorn	jan-16	57	77	84	79	84	77	64	74	91	90	89	82	89	96	89
Lastbilsförare	jan-16	30	36	40	37	31	27	24	25	25	23	29	26	18	23	20
Lärare och förskollärare	feb-16		140	143	167	195	181	152	253	253	280	355	334	343	321	240
Samhällsvetare inklusive ekonomer och jurister	maj-16					332	301	264	272	289	291	310	307	362	365	349
Socialt arbete	jun-16						6	6	9	15	10	8	8	9	13	10
Djursjukskötare	sep-16									16	13	12	11	25	24	26
Träindustrin	jan-17													97	99	113
Totalsumma		358	566	600	641	1 015	946	812	942	1 026	1 057	1 167	1 119	1 329	1 331	1 222

Källa: Arbetsförmedlingens datalager.

I mars 2017 var det 1 222 personer med relevant yrkeskodning som deltog i aktiviteter inom ramen för snabbspåren.

4 Insatser på plats i fler snabbspår

En central del i arbetet med snabbspår är de upprättade överenskommelserna mellan Arbetsförmedlingen och arbetsmarknadens parter. Inom överenskommelserna beskrivs vad parterna respektive Arbetsförmedlingen har för ansvarsområden samt vilka insatser de har åtagit sig att göra. Det innebär att alla insatser inte alltid är på plats vid tidpunkten som överenskommelsen tecknas, utan en del av arbetet handlar om att de överenskomna insatserna ska bli tillgängliga.

Tillgången till insatser i de olika spåren kan också variera över tid, beroende på vilken kapacitet Arbetsförmedlingens leverantörer har, till exempel när det gäller tillgången till utbildningsplatser eller valideringstjänster. I några av snabbspåren har upphandlingar av insatser dessutom blivit överklagade eller uppskjutna.

I tabellen nedan ges en sammanfattande bild av om insatserna är på plats för varje snabbspår. För varje snabbspår görs en bedömning om insatserna är i fas i relation till huruvida Arbetsförmedlingen har relevanta insatser på plats i de tre stegen i snabbspåret (kartläggning, bedömning, komplettering), i synnerhet kopplat till vad myndigheten har åtagit sig i överenskommelsen med parterna.

Av sammanlagt fjorton snabbspår gör Arbetsförmedlingen bedömningen att nio snabbspår är i fas, att tre snabbspår delvis är i fas och att två snabbspår inte är i fas. Två av de tre snabbspåren som i nuläget delvis är i fas, bedöms dessutom vara i fas från och med maj-juni då det beräknas finnas ett valideringsavtal på plats i snabbspåret, vilket Arbetsförmedlingen bedömer kommer att förbättra förutsättningarna för deltagarna i snabbspåren.

Det är positivt att elva av sammanlagt fjorton redovisade snabbspår inom kort bedöms vara i fas. Det innebär att många av insatserna som snabbspåren behöver för att kunna fungera ändamålsenligt är på plats. Detta är även en tydlig förbättring från Arbetsförmedlingens uppföljning i oktober 2016, då tre snabbspår bedömdes vara i fas, medan sex snabbspår bedömdes vara delvis i fas och fem snabbspår inte i fas.¹⁴

---

¹⁴ I oktober 2016 gjordes bedömningen utifrån om insatser fanns på plats samt utifrån hur många deltagare som fanns inom respektive snabbspår. Det var då rimligt att beakta huruvida personer hade påbörjat insatser, för att visa om spåren startat. I nuläget har snabbspåren funnits en viss tid och det finns inte några fastslagna volymmål för antalet deltagare. Arbetsförmedlingen grundar därför bedömningen enbart på huruvida insatserna i respektive snabbspår finns på plats. Tillgången till insatser är även en variabel som Arbetsförmedlingen i relativt hög utsträckning kan påverka.

Tabell 4. Sammanställning av om insatserna är på plats inom snabbspåren

Snabbspår	Är insatserna på plats?
Kockar	Delvis – men omtag behövs mellan parterna och myndigheten. Insatserna finns på plats, dock på ett begränsat antal orter. Ett nytt valideringsavtal kan öppna upp för fler orter. Parterna har framfört kritik mot Arbetsförmedlingen, bland annat för att för få personer har deltagit i spåret.
Livsmedelsbranschen	Ja. Arbetsgivare i branschen erbjuder yrkeskompetensbedömningsplatser i en för snabbspåret unik modell.
Energibranschen	Ja. Samtliga insatser är på plats.
Fastighetsbranschen	Delvis. Bedöms vara i fas från och med maj-juni, då valideringsavtal beräknas vara på plats. Arbetsmarknadsutbildningar finns på plats, men inte en valideringstjänst i nuläget.
Legitimationsyrken inom hälso- och sjukvården	Ja. Fler insatser finns på plats sedan förra mätningen (oktober). Nya kompletterande utbildningar är på gång.
Målare	Delvis. Bedöms vara i fas från och med maj-juni, då valideringsavtal beräknas vara på plats. I dagsläget finns valideringstjänst på en ort. Andra program för kompetensbedömning nyttjas, till exempel yrkeskompetensbedömning och test- och kartläggningsmodulen inom arbetsmarknadsutbildning.
Tjänstemän inom byggsektorn	Ja. Programinsatser som till exempel arbetsmarknadsutbildning finns att tillgå. Behov av platser hos enskilda arbetsgivare varierar.
Lastbilsförare	Nej. Arbetsförmedlingen saknar yrkesförarutbildning på grund av överklagad upphandling. Branschernas uppdaterade valideringsmodell beräknas vara klar under tredje kvartalet 2017.
Lärare och förskollärare	Ja. Samtliga insatser är på plats.
Samhällsvetare inklusive ekonomer och jurister	Ja. Samtliga insatser är på plats.
Socialt arbete	Nej. Uppdragsutbildning saknas, men diskussioner pågår med två lärosäten.
Djursjukskötare	Ja. Samtliga insatser är på plats.
Träindustrin	Ja. Samtliga insatser är på plats.
Elteknikbranschen	Ja. Samtliga insatser är på plats.

5 Olika lång tid i snabbspår för olika personer

Snabbspåren kan inte sägas vara en genväg till arbete inom yrket, i betydelsen att arbetsgivare eller arbetsmarknadens parter sänkt kompetenskraven för ett visst yrke. Snabbspåren ska istället betraktas som ett av branschen identifierat sätt att snabbare validera och/eller komplettera individens kompetens, så att kompetenskraven snabbare uppnås.

Det finns inte någon på förhand given tid hur länge en person kommer att delta i ett snabbspår. De yrken som snabbspåren omfattar är heterogena. Alla snabbspår är olika i sin konstruktion och innebär skilda förutsättningar för personerna som deltar i spåret. Inom vissa yrkesinriktningar kan till exempel en kortare validering leda till arbete och avsluta deltagandet. Inom akademiska yrken kan snabbspåret däremot pågå i månader, eller till och med år. Personens förkunskaper och kompetenser avgör behovet av komplettering.

Det påverkar således i vilken takt personer kan få ett arbete inom ramen för snabbspåren. Att det tar olika lång tid för olika personer är en förutsättning för att personerna ska kunna bli anställningsbara och arbetsgivarna få efterfrågad kompetens.

Mot bakgrund av detta anser Arbetsförmedlingen att det är missvisande att redovisa en generell bild av hur stor andel av personerna inom snabbspåren som fått ett arbete. Arbetsförmedlingen har istället valt att redovisa en ögonblicksbild för varje spår i kapitel 7. I tabellen nedan ges en sammanställning av hur stor andel som i mars 2017 fått arbete eller deltog i program 13 till 15 månader efter påbörjad snabbspårsinsats. De som inte hade arbete deltog i huvudsak i program eller var öppet arbetslösa. Vissa snabbspår har inte funnits så länge som 13 månader, i de fallen anges andra siffror.

Tabell 5. Andel personer som i mars 2017 var i arbete 13 till 15 månader efter påbörjad snabbspårsinsats

Snabbspår	Andel som i mars 2017 var i arbete 13-15 månader efter påbörjad snabbspårsinsats
Kockar	<ul style="list-style-type: none"> • 35 procent i arbete.
Livsmedelsbranschen	<ul style="list-style-type: none"> • 33 procent i arbete.
Energibranschen	<ul style="list-style-type: none"> • 45 procent i arbete.
Fastighetsbranschen	<ul style="list-style-type: none"> • 47 procent i arbete.
Legitimationsyrken inom hälso- och sjukvården	<ul style="list-style-type: none"> • 23 procent i arbete. Eftersom detta är legitimationsyrken är tiden till arbete generellt sätt lång.
Målare	<ul style="list-style-type: none"> • 36 procent i arbete. Efterfrågan på arbetskraft är delvis säsongsstyrt.
Tjänstemän inom byggsektorn	<ul style="list-style-type: none"> • 50 procent i arbete.
Lastbilsförare	<ul style="list-style-type: none"> • 52 procent i arbete.
Lärare och förskollärare	<ul style="list-style-type: none"> • 38 procent i arbete. Eftersom detta är legitimationsyrken är tiden till arbete generellt sätt lång.
Samhällsvetare inklusive ekonomer och jurister	Andelen gäller deltagare som varit inne i snabbspåret 10 till 12 månader: <ul style="list-style-type: none"> • 29 procent i arbete.
Socialt arbete	Andelen gäller deltagare som varit inne i snabbspåret 10 till 12 månader (obs enbart tre individer): <ul style="list-style-type: none"> • 33 procent i arbete.
Djursjukskötare	Andelen gäller deltagare som varit inne i snabbspåret 7 till 9 månader: <ul style="list-style-type: none"> • 11 procent i arbete.
Träindustrin	Andelen gäller deltagare som varit inne i snabbspåret 1 till 3 månader: <ul style="list-style-type: none"> • 6 procent i arbete.
Elteknikbranschen	Ingen statistik redovisas. (Överenskommelsen signerades den 31 mars 2017)

Tabellen visar att när det hade gått ett drygt år (13-15 månader) sedan individen påbörjade insatser i ett snabbspår hade mellan 33 och 52 procent arbete. För individer inom legitimationsyrken inom hälso- och sjukvården var andelen som väntat lägre, 23 procent, beroende på de krav som ställs för att få legitimation. Fem av spåren hade inte funnits så länge att en ögonblicksbild kan ges för utfallet 13-15-

månader efter start av insatser i snabbspåret. I de fallen redovisas andra tidsintervall i tabellen.

Ett sätt att ge en grov, sammanfattande bild för progressionen för deltagarna i snabbspåren, är att dela upp snabbspåren i de som kräver legitimation för att få utöva yrket respektive de snabbspår som inte kräver legitimation.

Tabellen nedan visar en ögonblicksbild från den 31 mars 2017 som avser samtliga personer som deltar eller deltagit i snabbspår, uppdelat utifrån typ av snabbspår och hur länge personerna deltagit i snabbspåret. En person finns enbart med i ett av intervallen beroende på hur länge personen har varit i snabbspåret. Snabbspåret för lärare och förskollärare samt för legitimationsyrken inom hälso- och sjukvården är de två snabbspår som tillhör kategorin legitimationsyrken. Siffrorna inom parantes anger antal personer.

Tabell 6. Andel i arbete den sista mars 2017 indelat utifrån typ av snabbspår samt hur länge personerna deltagit i snabbspåret

Typ av snabbspår	Antal månader i snabbspår		
	7-9	10-12	13-15
Snabbspår exklusive legitimationsyrken	19% (78)	32% (153)	45% (135)
Enbart legitimationsyrken	10% (25)	25% (86)	29% (90)

Källa: Arbetsförmedlingens datalager.

Bland personerna inom snabbspår exklusive legitimationsyrken är det 45 procent som fått arbete 13 till 15 månader efter att personen var ny i snabbspår. Andelen som har fått arbete är lite mer än dubbelt så hög för de som deltagit i snabbspår i 13 till 15 månader, jämfört med de som deltagit i snabbspår i 7 till 9 månader.

Bland personerna inom snabbspår som innefattar legitimationsyrken är vägen till arbete ofta längre på grund av spårens och insatsernas karaktär. Det är 29 procent som har fått arbete 13 till 15 månader efter att personen var ny i snabbspåret.

För samtliga snabbspår gäller att andelen som får arbete ökar bland de personer som varit i snabbspåret en viss tid. Det kan tyda på att de insatser som ingår inom ramen för snabbspåren ökar möjligheten till att få arbete.

En statistik utmaning är att redovisa i vilken mån personernas kompetens tas tillvara inom ramen för snabbspår. Det saknas i nuläget ett sätt att följa upp att personer som deltagit i snabbspår får ett arbete som är i nivå med den kompetens personen har och som är inom ett yrke som snabbspåren omfattar. Det finns således ett behov av att hitta metoder för att göra mer kvalitativa uppföljningar av deltagarna inom snabbspåren.

6 Fortsatta utmaningar och möjligheter inom snabbspåren

I den uppföljning som Arbetsförmedlingen gjorde i oktober 2016 identifierades ett antal utmaningar och förslag på åtgärder för att utveckla det fortsatta arbetet med snabbspåren.¹⁵ Med utgångspunkt i dessa utmaningar och åtgärder presenterar Arbetsförmedlingen i detta kapitel de utmaningar och möjligheter som myndigheten i nuläget ser finns i arbetet med snabbspår, samt hur arbetet framöver ska utvecklas.

6.1 Fortsatt behov av kvalitetssäkrad matchning

Snabbspåren skapar möjligheter att ta tillvara den kompetens som många nyanlända har, inom branscher och yrken där arbetsgivarnas behov av arbetskraft är extra stort. Det är därför positivt att antalet snabbspår och antalet personer som deltar i snabbspåren successivt har ökat över tid och kommer att fortsätta göra det. Det stärker snabbspåren som insats för kompetensförsörjning inom bristyrken.

I oktober 2016 konstaterade Arbetsförmedlingen¹⁶ att myndigheten behövde fortsätta arbetet med att öka kvaliteten på kompetenskartläggningen av nyanlända arbetssökande. Syftet är att öka träffsäkerheten i snabbspåren genom att matcha rätt person till rätt insats vid rätt tidpunkt.

Arbetsförmedlingen bedömer att utmaningen kvarstår. Ett fortsatt nära samarbete med branscherna ger goda förutsättningar för myndigheten att genomföra kvalitativa kartläggningar, som i sin tur kan ligga till grund för en god matchning.

Förutsättningarna för arbetsförmedlarna behöver förbättras genom kunskap om bristyrken. En åtgärd för att nå bättre träffsäkerhet är att erbjuda arbetsförmedlarna kompetenshöjande aktiviteter i samarbete med parterna, till exempel vid de så kallade branschveckor som årligen erbjuds inom Arbetsförmedlingen.

Representanter från branscher har till exempel besökt lokala förmedlingskontor för att informera om branschen och vilka rekryteringsbehov som finns. Bra samverkan med Universitets- och högskolerådet och med Socialstyrelsen har också lett till informationsinsatser både nationellt och lokalt inom Arbetsförmedlingen.

Sedan hösten 2016 har Arbetsförmedlingen utvecklat nya arbetssätt för att identifiera personer till vissa snabbspår. Vid några utbildningstillfällen, exempelvis vid start av utbildning till distributionselektriker i Åsbro eller för djursjukskötare i Skara, har Arbetsförmedlingen gjort nationella brevutskick till nyanlända med en viss yrkes- eller utbildningskodning för att informera om möjligheten att gå utbildningen. Utskicken har medfört att utbildningarna fått deltagare med en större geografisk spridning. Vissa arbetsmarknadsutbildningar har marknadsförts i sociala medier eller via olika nätverk för nyanlända. Arbetsförmedlingen har även genomfört olika former av kompetenskartlägningsarrangemang dit nyanlända med en viss yrkeskodning bjudits in, för ett fördjupat samtal om vilka kompetenser man har och vilka förutsättningar som finns för ett arbete inom det aktuella yrket.

---

¹⁵ Af-2016/0032 2589.

¹⁶ Arbetsförmedlingens lägesbedömning av arbetet med snabbspåren, oktober 2016.

Ett viktigt verktyg som på sikt bedöms kunna få positiv påverkan på snabbspåren är det kompetenskartläggningsverktyg för asylsökande som Arbetsförmedlingen tagit fram på uppdrag av regeringen. En första version lanserades i april 2017 där den som registrerar sig kan ange vilken utbildning personen har från hemlandet utifrån nivå, språkkunskaper, längd och inriktning samt vilka övriga kompetenser personen har. Det planeras även att arbetsgivare ska få en ingång för att söka efter efterfrågad kompetens. Tjänsten finns tillgänglig på www.jobskills.se.

Arbetsförmedlingen kan konstatera att det finns en potential i att tillvarata kvinnors kompetens inom ramen för arbetet med snabbspår, bland om snabbspår inom fler kvinnodominerade yrken utvecklades. Det kan även finnas potential att förbättra utfallet inom ramen för Arbetsförmedlingens arbete med att identifiera och matcha personer till befintliga snabbspår.

6.2 Löpande dialog med arbetsmarknadens parter är viktig

I oktober 2016 konstaterade Arbetsförmedlingen¹⁷ att den löpande dialogen för uppföljning om snabbspårens utveckling med parterna behövde intensifieras. Nära kontakter mellan parterna i snabbspåren är bland annat viktigt för att hitta platser för praktik, yrkeskompetensbedömning, arbetsplatsförlagt lärande eller arbete. Arbetsförmedlingen bjöd därför in samtliga berörda parter till dialog om de respektive snabbspårens läge. Samtliga möten genomfördes innan 2016 löpte ut. Därefter har kontakt och dialog med parterna skett löpande i olika former, ofta behovsstyrt.

Arbetsförmedlingen bedömer att detta generellt har haft positiva effekter på samarbetet och på snabbspåren. I några fall har underlag för överenskommelser om snabbspår uppdaterats och processer förändrats eller förtydligats. Vissa samarbeten har även utvecklats och kommit att ha processer på plats för fler yrken än vad som planerades initialt. I samtliga fall är kontakten med parterna tätare än tidigare och kommunikationen sker löpande med behovsstyrd intensitet. Arbetsförmedlingen avser att fortsätta upprätthålla en löpande dialog i det fortsatta arbetet.

6.3 Nya valideringstjänster

Arbetsförmedlingen upphandlar valideringstjänster som ett stöd för att utvärdera om en arbetssökande har den kompetens som krävs inom ett specifikt yrke eller om kompletteringar behövs. Arbetsförmedlingens valideringsavtal löpte ut under senare delen av 2016.

Med anledning av att valideringsavtalen har löpt ut har Arbetsförmedlingen i flera fall använt andra verktyg, till exempel har en yrkeskompetensbedömning hos en enskild arbetsgivare använts. Arbetsförmedlingens nya valideringsavtal som är relevanta för snabbspåren beräknas vara på plats under maj-juni 2017, där upphandling av valideringstjänster sker enligt Lagen om valfritetssystem (LOV). De

---

¹⁷ Arbetsförmedlingens lägesbedömning av arbetet med snabbspåren, oktober 2016 ([länk](#))

nya avtalen kommer att vara mer flexibla och möjliggöra anpassning av innehåll, till exempel om branschernas krav på innehåll förändras under avtalsperiodens gång.

6.4 Tydliggjorda interna funktioner bidrar till ökad förankring

För att ge nyanlända möjligheter att delta i snabbspår i olika branscher arbetar Arbetsförmedlingen på nationell, regional och lokal nivå. Det har funnits ett behov av att tydliggöra och förankra arbetet med snabbspåren internt inom Arbetsförmedlingen. Arbetsförmedlingen har under det senaste halvåret arbetat med en förtydligad arbetsfördelning internt mellan huvudkontoret, de tre regionerna och de tio geografiska marknadsområdena. Detta arbete fortgår.

Arbetsförmedlingens huvudkontor ansvarar för att samordna och upprätta överenskommelser om snabbspår med arbetsmarknadens parter i vilka snabbspårets delar preciseras. Arbetet med snabbspåren kanaliseras sedan från huvudkontoret genom Arbetsförmedlingens tre regioner, som sedan kommunicerar med sina respektive marknadsområden.¹⁸ Till förmedlingskontorens stöd finns i respektive marknadsområde tydligt utpekade funktioner som är ansvariga för snabbspårsarbetet. Dessa funktioner kommer även att vara kontaktytor för externa parter såsom arbetsgivare som är i behov av kontakt med Arbetsförmedlingen inom ramen för snabbspår.

Ett nästa steg som Arbetsförmedlingen ska pröva är att fördela det övergripande ansvaret för snabbspåren mellan de tio marknadsområdena, där ett eller flera marknadsområden skulle kunna få det övergripande ansvaret för den nationella matchningen och för att ta fram deltagare för ett snabbspår. Tanken är också marknadsområdena ska vara stödfunktion och kunskapsnav för snabbspåren, både internt och externt.

6.5 Ersättning för dubbelt boende

Flera av snabbspåren riktar sig till en mycket avgränsad grupp arbetssökande för att fylla ett rekryteringsbehov inom ett specifikt yrke. För att dessa ska kunna få ett arbete inom yrket krävs ofta en utbildningsinsats som kan komplettera ett mycket specifikt behov. Ibland är det en eller ett fåtal utbildningsanordnare som har kompetens och övriga förutsättningar att erbjuda en viss utbildning.

Det påverkar Arbetsförmedlingens möjligheter till att matcha personer nationellt, när de lokala förutsättningarna ser så olika ut. Samtidigt kan en matchning göra att personer avstår från att delta i relevanta program, då det krävs resor eller boende på annan ort. Skälet är vanligen att det innebär en ekonomisk belastning för personen. Det finns möjlighet att få ersättning upp till 2 400 kronor per månad för dubbelt boende, men detta täcker sällan den faktiska kostnaden. Ersättningen regleras i ett regelverk, som Arbetsförmedlingen vill förändra.

---

¹⁸ Arbetsförmedlingen är indelad i tre regioner. Regionerna är i sin tur indelade i elva marknadsområden, varav 10 är geografiska där de lokala arbetsförmedlingarna är organiserade.

6.6 Fortsättning med främjandemedel

Flera projekt som finansieras med främjandemedel har också direkt inverkan på snabbspåren, där man exempelvis hittar mer flexibla former för att komplettera kompetens genom distansutbildningar som kan kombineras med anställning. Det är Arbetsförmedlingen som beviljar dessa främjandemedel. Nya medel kommer att fördelas under 2017. För mer information, [se kapitel 7](#).

7 Fördjupning: Arbetsförmedlingens beskrivning av respektive snabbspår

I detta kapitel beskrivs samtliga pågående 14 snabbspår. Statistiken som redovisas sträcker sig från och med januari 2016 fram till och med mars 2017. Vissa snabbspår har dock startat senare än januari 2016, vilket påverkar statistiken.

7.1 Kock

Yrken som omfattas av snabbspåret är köksmästare och souschefer samt kockar och kallskänkor.

Parter: Visita och Hotell- och restaurangfacket.

7.1.1 Antal deltagare i snabbspåret

Från och med januari 2016 till mars 2017 har totalt 136 personer deltagit eller deltar i snabbspåret.¹⁹

Antalet nya personer i snabbspåret från januari 2016 till mars 2017.

Snabbspår	Startmånad	Månad													Summa		
	2016-01	2016-02	2016-03	2016-04	2016-05	2016-06	2016-07	2016-08	2016-09	2016-10	2016-11	2016-12	2017-01	2017-02		2017-03	
Kock	jan-16	6	10	7	12	12	5	3	11	15	9	4	15	6	11	10	136

Arbetsförmedlingens upphandlade validering inom branschen är av stor betydelse för snabbspåret, vilket gör att det finns anledning att särskilt belysa hur valideringstjänsten används. Det var totalt 182 nyanlända som påbörjat en validering inom restaurang och livsmedel från januari 2016 till och med mars 2017. Antalet påbörjade valideringar har ökat varje kvartal under hela 2016. Anledningen till varför antalet nyanlända som är nya i snabbspåret är lägre än antalet nyanlända som påbörjat en validering (136 jämfört med 182), beror på att den förstnämnda utgår från hur man är yrkeskodad.

7.1.2 Insatser i snabbspåret

De aktiviteter som snabbspåret bygger på finns i huvudsak på plats, men på ett begränsat antal orter. Ny upphandling av valideringstjänsten pågår och tilldelning av avtal är planerad till maj eller juni 2017. Ett nytt valideringsavtal kan öppna upp för att valideringar kan ske på fler orter.

¹⁹ Se kapitel ”1.3.1 Så följer Arbetsförmedlingen upp antal deltagare i snabbspår”.

Enligt överenskommen metod för anställningsbarhet för kockar har följande aktiviteter identifierats som viktiga:

- **Kompetenskartläggning**
- **Validering enligt branschmodell: 5 – 15 dagar**

UHR (Utbildningsrådet för Hotell och restaurang) har för branschen tagit fram en modell för validering där bedömning av kompetens sker i två steg. Det första steget omfattar en primärt teoretisk del med baskontroll av handlag och lämplighet. Den första fasen av valideringen är som längst 5 dagar. Om den första fasen av valideringen fortsatt visar att man kan vara kock, med potential att kunna gå ut i anställning i yrket går man vidare till valideringens andra steg, som sker i ett verksamt kök. Valideringens andra fas är som längst 10 dagar och kan, precis som fas ett, genomföras på deltagarens modersmål eller med tolk som Arbetsförmedlingen tillhandahåller vid behov.

(För ytterligare information om UHRs valideringsmodell: uhr.nu)

Valideringens utfall kan vara att deltagaren efter ca 15 dagar bedöms vara anställningsbar som kock direkt. Om så sker har snabbspårets längd varit 15 dagar. Görs inte bedömningen om omedelbar anställningsbarhet efter validering, oavsett om detta sker efter den första eller efter den andra fasen av valideringen, får deltagaren ett utlåtande och eventuellt en planering om komplettering.
- **Komplettering genom arbetsmarknadsutbildning: 1 dag – 1 år**

Arbetsmarknadsutbildningen omfattar 16 möjliga moduler med olika längd, som varierar från 1 till 50 dagar. Vanligt förekommande moduler för målgruppen kan vara: Första hjälpen – 1 dag och Hygien – 5 dagar. Om relevant för säkerställande av anställningsbarhet – ytterligare validering efter genomförd arbetsmarknadsutbildning.
- **Praktik – som längst 6 månader**
- **Yrkessvenska**

Arbetsförmedlingens upphandlade yrkessvenska kan ges inför en arbetsmarknadsutbildning och/eller parallellt med en sådan utbildning.

7.1.3 Andel i arbete eller program

Snabbspåret ska leda till kompetensförsörjning av bristyrken genom att nyanlända med efterfrågade kompetenser snabbare får ett arbete. Nedanstående tabell ger en bild av hur tiden i snabbspåret påverkar andelen som får ett arbete eller deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program.²⁰

²⁰ Med arbete avses personer som har gått ut i anställning. Anställningen kan både vara subventionerad eller icke subventionerad. Det behöver nödvändigtvis inte betyda att personerna har gått till anställning inom sin för snabbspåret avsedda bransch. Program kan vara arbetsmarknadsutbildning, praktik, yrkeskompetensbedömning, branschvalidering, yrkessvenska, eller korta vägen. Under kategorin övrigt finns personer som av olika orsaker blivit förhindrade att delta under perioden. Orsaker till detta kan vara föräldraledighet eller att man påbörjat annan utbildning utanför Arbetsförmedlingens regi. Procentsummeringen är avrundade till närmaste heltal.

Status den sista mars 2017 indelat utifrån hur länge man varit i snabbspåret

Aktivitet	Antal månader i snabbspår				
	1-3	4-6	7-9	10-12	13-15
Arbete	4%	18%	28%	34%	35%
Program	85%	39%	34%	34%	43%
Öppet arbetslösa	11%	43%	38%	24%	17%
Övrigt	0%	0%	0%	7%	4%
Antal	27	28	29	29	23

Tabellen visar en ögonblicksbild från den 31 mars 2017 som avser samtliga personer som deltar eller har deltagit i snabbspåret. En person finns enbart med i ett av intervallen beroende på hur länge personen har varit i snabbspåret.

Tabellen visar att av personer som deltagit i ett snabbspår i 1 till 3 månader, deltog 85 procent i arbetsmarknadspolitiska program, vilket kan vara exempelvis praktik eller arbetsmarknadsutbildning. Andelen i programinsatser minskar medan andelen som får arbete ökar bland de personer som varit i snabbspåret en viss tid.

Ytterligare ett sätt att följa upp vad deltagarna gör inom ramen för snabbspåret, är att titta på vilken status deltagarna har 180 respektive 365 dagar efter man markerats som ny i snabbspåret. För snabbspåret kock var det 22 procent som hade arbete och 32 procent som deltog i arbetsmarknadspolitiska program 180 dagar efter att man var ny i snabbspåret. För de som varit i snabbspåret 365 dagar hade 35 procent arbete och 39 procent deltog i arbetsmarknadspolitiska program. Även detta sätt att mäta visar att andelen som går till arbete ökar när tiden i snabbspåret är längre.

Som nämnts tidigare är valideringen inom snabbspåret kock en central del. Det är därför intressant att se vilken status personen har 180 dagar efter genomförd validering. Av de 85 nyanlända som genomgått validering inom kock och livsmedel mellan januari och september 2016, är 25 personer i arbete och 30 personer i arbetsmarknadspolitiska program 180 dagar efter genomförd validering.

Ett önskeläge vid identifiering av en potentiell kock är att hen genomgår en validering med godkänt resultat och direkt bedöms kunna ta anställning som kock. För individen vars validering inte leder till godkänt resultat är bedömningen dock värdefull då den är en vägledning om att komplettering genom studier eller praktik kan vara lämpligt för uppnå anställningsbarhet inom kockyrket. Eftersom behovet av kompletterings är tänkt att beskrivas specifikt anpassas därför innehållet i arbetsmarknadsutbildningen till personens behov och blir således av olika längd för olika deltagare.

7.1.4 Sammanfattning

De aktiviteter som snabbspåret bygger på finns i huvudsak på plats, dock på ett begränsat antal orter. Ny upphandling av valideringstjänsten är planerad till maj-juni 2017, vilket bör leda till att insatsen kan erbjudas på fler orter framöver. Sammantaget har antalet personer som deltar i snabbspåret och personer som påbörjat en validering ökat successivt sedan snabbspårets start. Även andelen personer som får ett arbete ökar successivt. Att andelen som är i arbete är låg för grupperna som är nya i snabbspåret kan förklaras av att utbildning och/eller praktik

kan behövas för att en arbetsgivare ska anse att personen är anställningsbar. En praktik och en arbetsmarknadsutbildning kan i normalfallet pågå upp till 6 månader. Att många deltar i arbetsmarknadspolitiska program, ökar generellt kompetensförsörjningen av branschen genom förvärvad kunskap mot anställningsbarhet.

Arbetsförmedlingen har fått kritik från parterna med anledning av att Arbetsförmedlingens ursprungliga prognoser avseende antalet potentiella deltagare var överskattade. Parterna har framfört att man önskat ett högre antal anvisningar till validering inom snabbspåret. Mot den bakgrunden bedömer Arbetsförmedlingen att ett omtag behövs i arbetet med parterna. Arbetet med att identifiera kockar fortsätter löpande och Arbetsförmedlingen kommer att fortsätta arbeta för att kunna bistå branschen i att finna vägar för kompetensförsörjning.

7.2 Livsmedelsbranschen

Yrken som omfattas av snabbspåret är slaktare, styckare och bagare.

Parter: Livsmedelsföretagen och Livsmedels Arbetareförbundet.

7.2.1 Antal deltagare i snabbspåret

Från och med januari 2016 till mars 2017 har totalt 180 personer deltagit eller deltar i snabbspåret.²¹

Antalet nya personer i snabbspåret från januari 2016 till mars 2017.

Snabbspår	Startmånad	Månad												Summa			
		2016-01	2016-02	2016-03	2016-04	2016-05	2016-06	2016-07	2016-08	2016-09	2016-10	2016-11	2016-12		2017-01	2017-02	2017-03
Livsmedelsbranschen	jan-16	20	12	13	10	14	8	10	6	11	13	10	13	13	18	9	180

Personer som förekommer i statistiken omfattar nyanlända som är yrkeskodade som slaktare, styckare eller bagare och som går ut i praktik inom chark eller hos ett lokalt bageri. Värt att notera är att detta inte betyder att alla 180 personer har haft kontakt med de arbetsgivare som är involverade i arbetet med snabbspåren.

Inom ramen för snabbspåret som omfattar slaktare, styckare och bagare bygger konstruktionen på att deltagare startar sitt deltagande inom ramen för en praktik, där starten består av ett test på en halv till en hel dag inom en yrkeskompetensbedömning. Det innebär att en del av de personer som redovisas ovan således kan ha deltagit i snabbspåret under en dag.

7.2.2 Insatser i snabbspåret

Alla insatser inom detta snabbspår är på plats. En unik lösning för att bedöma en potentiell deltagares yrkeskompetens eller fallenhet för yrke används inom ramen för yrkeskompetensbedömningen.

²¹ Se kapitel ”1.3.1 Så följer Arbetsförmedlingen upp antal deltagare i snabbspår”.

Enligt överenskommen metod för anställningsbarhet för slaktare, styckare eller bagare har följande aktiviteter identifierats som viktiga:

- **Kompetenskartläggning**
- **Yrkeskompetensbedömning med test 1 dag – 3 veckor**

Det som är unikt för innehållet i insatserna för slaktare, styckare och bagare är att den första dagen i aktiviteten innehåller studiebesök och test av lämplighet, fallenhet för yrket för att redan i början av processen identifiera om potential mot anställningsbarhet finns. Görs en bedömning efter första dagen att man inte är aktuell för fortsatt yrkeskompetensbedömning, upp till tre veckor, inom ramen för en praktik får man av yrkesbedömaren en rekommendation som kan innebära att arbetsmarknadsutbildning krävs – i sin helhet eller del av utbildning. Om deltagaren bedöms kunna fullfölja en yrkeskompetensbedömning på 3 veckor för möjligheten till en mer komplett bedömning och dokumentation av yrkeskompetens sker denna antingen på samma arbetsplats där den första dagens test genomförs, eller hos annan relevant verksamhet.
- **Komplettering genom arbetsmarknadsutbildning: 1 dag – 20 veckor**

Den relevanta arbetsmarknadsutbildningen omfattar ett antal möjliga moduler, 30 procent teori och 70 procent arbetsplatsförlagt praktiskt lärande med olika längd, där rikttiden för utbildningen är 20 veckor.
- **Praktik - som längst ytterligare 5 månader och en vecka**
- **Yrkessvenska**

Arbetsförmedlingens upphandlade yrkessvenska kan ges inför en arbetsmarknadsutbildning och/eller parallellt med en sådan utbildning.

7.2.3 Andel i arbete eller program

Snabbspåret ska leda till kompetensförsörjning av bristyrken genom att nyanlända med efterfrågade kompetenser snabbare får ett arbete. Nedanstående tabell ger en bild av hur tiden i snabbspåret påverkar andelen som får ett arbete eller deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program.²²

²² Med arbete avses personer som har gått ut i anställning. Anställningen kan både vara subventionerad eller icke subventionerad. Det behöver nödvändigtvis inte betyda att personerna har gått till anställning inom sin för snabbspåret avsedda bransch. Program kan vara arbetsmarknadsutbildning, praktik, yrkeskompetensbedömning, branschvalidering, yrkessvenska, eller korta vägen. Under kategorin övrigt finns personer som av olika orsaker blivit förhindrade att delta under perioden. Orsaker till detta kan vara föräldraledighet eller att man påbörjat annan utbildning utanför Arbetsförmedlingens regi. Procentsummeringen är avrundade till närmaste heltal.

Status den sista mars 2017 indelat utifrån hur länge man varit i snabbspåret

Aktiviteter	Antal månader i snabbspår				
	1-3	4-6	7-9	10-12	13-15
Arbete	13%	22%	26%	34%	33%
Program	55%	42%	41%	41%	49%
Öppet arbetslösa	33%	31%	26%	19%	11%
Övrigt	0%	6%	7%	6%	7%
Antal	40	36	27	32	45

Tabellen visar en ögonblicksbild från den 31 mars 2017 som avser samtliga personer som deltar eller deltagit i snabbspåret. En person finns enbart med i ett av intervallen beroende på hur länge personen har varit i snabbspåret.

Tabellen visar att bland personer som varit i snabbspåret en viss tid ökar andelen som går till arbete. Tabellen visar också att det är en stor andel som går vidare till arbetsmarknadspolitiska program, vilket kan vara exempelvis praktik, yrkeskompetensbedömning eller arbetsmarknadsutbildning. Av personer som deltagit i snabbspåret i 1 till 3 månader, deltar 55 procent i program. Andelen öppet arbetslösa minskar något för de som varit i snabbspåret en viss tid och andelen som har arbete ökar.

Ytterligare ett sätt att följa upp vad deltagarna gör inom ramen för snabbspåret är att redovisa vilken status deltagarna har 180 respektive 365 dagar efter man markerats som ny i snabbspåret. För snabbspåret för slaktare, styckare och bagare var det 32 procent som hade arbete och 20 procent deltog i arbetsmarknadspolitiska program 180 dagar efter att man var ny i snabbspåret. För de som varit i snabbspåret 365 dagar var 24 procent i arbete och 56 procent deltog i arbetsmarknadspolitiska program.

7.2.4 Sammanfattning

Alla insatser inom detta snabbspår är på plats. Det är dock en utmaning att hitta rätt potentiella deltagare till de arbetsgivare som inom ramen för snabbspåret erbjuder platser för yrkeskompetensbedömning. Arbetsförmedlingen arbetar löpande med strategier för att kompetensförsörja branschen, bland annat har Arbetsförmedlingen internt utsett ett specifikt marknadsområde ansvarigt för arbetet med slaktare och styckare.

Antalet personer som deltar i snabbspåret är relativt få, men antalet personer som deltar i snabbspåret har ökat succesivt sedan snabbspårets start. Även andelen som får arbete ökar successivt. Att andelen som är i arbete är låg för grupperna som är nya i snabbspåret kan förklaras av att utbildning och/eller praktik kan behövas för att en arbetsgivare ska anse att personen är anställningsbar. En praktik och en arbetsmarknadsutbildning kan i normalfallet pågå upp till sex månader. Deltagandet i program är också relativt stort, vilket generellt ökar möjligheten att senare få ett arbete.

7.3 Energibranschen

Yrken som omfattas av snabbspåret är distributionselektriker och ingenjörer inom energibranschen.

Parter: Energiföretagens Arbetsgivarförening, Ledarna, Seko, Svenska Elektrikerförbundet, Sveriges Ingenjörer, Unionen och Arbetsförmedlingen.

7.3.1 Antal deltagare i snabbspåret

Från och med januari 2016 till mars 2017 har totalt 123 personer deltagit eller deltar i snabbspåret.²³

Antalet nya personer i snabbspåret från januari 2016 till mars 2017.

Snabbspår	Månad																
	Startmånad	2016-01	2016-02	2016-03	2016-04	2016-05	2016-06	2016-07	2016-08	2016-09	2016-10	2016-11	2016-12	2017-01	2017-02	2017-03	Summa
Energibranschen	jan-16	10	7	12	12	7	9	2	7	10	9	7	8	8	7	8	123

Arbetsförmedlingens upphandlade arbetsmarknadsutbildning för distributionselektriker är av stor betydelse för snabbspåret, vilket gör att det finns anledning att särskilt belysa statistik kring hur den utbildningen används. Den finns enbart på en ort i Sverige där det från januari 2016 till mars 2017 var 53 personer som antingen påbörjade den förberedande utbildning eller arbetsmarknadsutbildningen för att bli distributionselektriker. Av dessa var 21 personer nyanlända. Utbildningen är dock bara en av flera delar där exempelvis praktik är av mycket stor betydelse för nyanlända ingenjörer inom snabbspåret.

7.3.2 Insatser i snabbspåret

Alla insatser inom snabbspåret är på plats och är tillgängliga. En utmaning är att arbetsmarknadsutbildningen till distributionselektriker enbart finns på en ort vilket förutsätter att de arbetssökande själva kan betala merkostnaden för dubbelt boende. Arbetsförmedlingen kan ersätta kostnader för dubbelt boende upp till högst 2400 kronor per månad.

²³ Se kapitel ”1.3.1 Så följer Arbetsförmedlingen upp antal deltagare i snabbspår”.

Enligt överenskommen metod för anställningsbarhet inom energibranschen har följande aktiviteter identifierats som viktiga:

- **Kompetenskartläggning**
- **Utbildning till distributionselektriker 3-6 veckor + 24 veckor**
Utbildningen till distributionselektriker är en praktisk utbildning med teoretiska inslag. Utbildningen inleds med en förberedande utbildning på 3-6 veckor som klargör om individen är lämplig för yrket och har kompetens och övriga förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Den följande arbetsmarknadsutbildningen är i normalfallet 24 veckor lång. I utbildningen ingår två praktikperioder på ett branschföretag.
- **Yrkeskompetensbedömning och praktik: 3 veckor till max 6 månader**
Vid identifiering av en relevant kandidat anvisas personen till en tillgänglig praktik varav 3 veckor kan bestå av en yrkeskompetensbedömning hos en enskild arbetsgivare. Yrkeskompetensbedömningen ska resultera i en beskrivning av individens kompetens inom ramen för yrket, samt innehålla ett utlåtande och rekommendation om komplettering, då det behövs. En praktik kan som längst vara 6 månader, inklusive yrkeskompetensbedömningen.
- **Yrkessvenska**
Arbetsförmedlingens upphandlade yrkessvenska kan ges inför en arbetsmarknadsutbildning och/eller parallellt med en sådan utbildning.

7.3.3 Andel i arbete eller program

Snabbspåret ska leda till kompetensförsörjning av bristyrken genom att nyanlända med efterfrågade kompetenser snabbare får ett arbete. Nedanstående tabell ger en bild av hur tiden i snabbspåret påverkar andelen som får ett arbete eller deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program.²⁴

Status den sista mars 2017 indelat utifrån hur länge man varit i snabbspåret

Aktivitet	Antal månader i snabbspår				
	1-3	4-6	7-9	10-12	13-15
Arbete	0%	17%	21%	32%	45%
Program	61%	50%	47%	36%	48%
Öppet arbetslösa	39%	33%	32%	29%	7%
Övrigt	0%	0%	0%	4%	0%
Antal	23	24	19	28	29

²⁴ Med arbete avses personer som har gått ut i anställning. Anställningen kan både vara subventionerad eller icke subventionerad. Det behöver nödvändigtvis inte betyda att personerna har gått till anställning inom sin för snabbspåret avsedda bransch. Program kan vara arbetsmarknadsutbildning, praktik, yrkeskompetensbedömning, branschvalidering, yrkessvenska, eller korta vägen. Under kategorin övrigt finns personer som av olika orsaker blivit förhindrade att delta under perioden. Orsaker till detta kan vara föräldraledighet eller att man påbörjat annan utbildning utanför Arbetsförmedlingens regi. Procentsummeringen är avrundade till närmaste heltal.

Tabellen visar en ögonblicksbild från den 31 mars 2017 som avser samtliga personer som deltar eller deltagit i snabbspåret. En person finns enbart med i ett av intervallen beroende på hur länge personen har varit i snabbspåret.

Tabellen visar att bland personer som varit i snabbspåret en viss tid ökar andelen som går till arbete betydligt. Av personer som deltagit i ett snabbspår i 1 till 3 månader deltar 61 procent i arbetsmarknadspolitiska program, vilket kan vara exempelvis praktik eller arbetsmarknadsutbildning. Andelen i arbetsmarknadsprogram och andelen öppet arbetslösa minskar över tid samtidigt som andelen som får arbete ökar.

Ett likartat sätt att följa upp vad personerna gör inom ramen för snabbspåret är att se vilken status de arbetssökande har 180 respektive 365 dagar efter man markerats som ny i snabbspåret. För snabbspåret inom energibranschen var det 22 procent som hade arbete och 29 procent deltog i arbetsmarknadspolitiska program 180 dagar efter att man var ny i snabbspåret. För de som varit i snabbspåret 365 dagar hade 38 procent arbete och 52 procent deltog i arbetsmarknadspolitiska program. Även detta sätt att mäta visar att andelen som får arbete ökar efter en viss tid i snabbspåret.

7.3.4 Sammanfattning

Sammantaget har antalet personer i snabbspåret och personer som påbörjat utbildningen till distributionselektriker ökat. Snabbspåret är avgränsat till relativt få yrken, vilket gör att antal deltagare som kan förväntas delta är lägre än för andra snabbspår. Samtliga insatser i snabbspåret finns på plats. En utmaning är dock att arbetsmarknadsutbildningen till distributionselektriker enbart finns på en ort. Det förutsätter att de arbetssökande själva kan betala merkostnaden för dubbelt boende. Arbetsförmedlingen kan ersätta kostnader upp till 2 400 kronor per månad.

Andelen som får arbete ökar successivt. Att andelen som är i arbete är låg för grupperna som är nya i snabbspåret kan förklaras av att utbildning och/eller praktik kan behövas för att en arbetsgivare ska anse att personen är anställningsbar. En praktik och en arbetsmarknadsutbildning kan i normalfallet pågå upp till sex månader. Många deltar i arbetsmarknadspolitiska program, vilket generellt ökar möjligheten att senare få arbete. Arbetsförmedlingens nuvarande bedömning är att utmaningen att hitta potentiella deltagare till viss del kvarstår.

7.4 Fastighetsbranschen

Yrken inom omfattas av snabbspåret är fastighetsskötare, fastighetsvärd, fastighetstekniker samt ingenjörer.

Parter: KFO, Fastigo, Almega Fastighetsarbetsgivarna, Vision, Fastighetsanställdas Förbund, Unionen och Arbetsförmedlingen. I den pågående översynen av överenskommelsen om snabbspår så har Kommunal också visat intresse att delta.

7.4.1 Antal deltagare i snabbspåret

Från och med januari 2016 till mars 2017 har totalt 246 personer deltagit eller deltar i snabbspåret.²⁵

Antalet nya personer i snabbspåret från januari 2016 till mars 2017.

Snabbspår	Startmånad	Månad												Summa			
	jan-16	2016-01	2016-02	2016-03	2016-04	2016-05	2016-06	2016-07	2016-08	2016-09	2016-10	2016-11	2016-12		2017-01	2017-02	2017-03
Fastighetsbranschen	jan-16	26	26	12	19	20	16	3	14	12	18	15	20	16	16	13	246

Arbetsförmedlingens upphandlade utbildning till fastighetsvärd, fastighetsskötare och fastighetstekniker samt den upphandlade utbildningen ingenjörsmödel är av betydelse för snabbspåret, vilket gör att det finns anledning att särskilt belysa statistik kring hur dessa utbildningar används. Från januari 2016 till och med mars 2017 var det totalt 145 nyanlända som anvisats till förberedande utbildning eller arbetsmarknadsutbildning inom fastighetsbranschen.

7.4.2 Insatser i snabbspåret

En av de viktigaste insatserna i snabbspåret är inte på plats, vilket är en upphandlad validering. Denna beräknas vara upphandlad under maj eller juni 2017.

²⁵ Se kapitel ”1.3.1 Så följer Arbetsförmedlingen upp antal deltagare i snabbspår”.

Enligt överenskommen metod för anställningsbarhet för fastighetsvärd fastighetsskötare och fastighetstekniker samt ingenjörer har följande aktiviteter identifierats som viktiga:

- **Kompetenskartläggning**
- **Branschvalidering – Intyg 1 dag, bevis 2 dagar**

Fastighetsbranschens utbildningsnämnd har arbetat fram branschvalideringen Faval mot yrkesrollerna fastighetsvärd, fastighetsskötare och fastighetstekniker. Valideringen består av två steg. Det första är en teoretisk del på grundläggande nivå där intyg utfärdas efter godkänd validering. Den andra delen är på mer avancerad nivå och är både teoretisk och praktisk där kompetensbevis utfärdas efter godkänd validering.
- **Utbildning till fastighetsvärd, fastighetsskötare eller fastighetstekniker 3 veckor + 40 veckor**

Utbildningen inleds med en förberedande utbildning på 3-6 veckor som klargör om individen är lämplig för yrket och har kompetens och övriga förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Den följande arbetsmarknadsutbildningen är i normalfallet upp till 40 veckor lång.
- **Utbildning – ingenjörsmoduler 3 veckor till 44 veckor**

Inom arbetsförmedlingens verktygslåda finns möjligheten att sätta samman en individuellt anpassad utbildningsplan där ett antal moduler läggs in för att bygga på redan befintlig kompetens. Exempel på innehåll:
Förberedande test och kartläggning, 3 veckor
Kompletteringsutbildning inklusive praktikperiod.
Moduler: fastighetsekonomi, juridik fastighet, styr- och reglerteknik, energieffektivisering, säkerhet och installationssamordning med flera
- **Yrkessvenska**

Arbetsförmedlingens upphandlade yrkessvenska kan ges inför en arbetsmarknadsutbildning och/eller parallellt med en sådan utbildning.

7.4.3 Andel i arbete eller program

Snabbspåret ska leda till kompetensförsörjning av bristyrken genom att nyanlända med efterfrågade kompetenser snabbare får ett arbete. Nedanstående tabell ger en bild av hur tiden i snabbspåret påverkar andelen som får ett arbete eller deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program.²⁶

²⁶ Med arbete avses personer som har gått ut i anställning. Anställningen kan både vara subventionerad eller icke subventionerad. Det behöver nödvändigtvis inte betyda att personerna har gått till anställning inom sin för snabbspåret avsedda bransch. Program kan vara arbetsmarknadsutbildning, praktik, yrkeskompetensbedömning, branschvalidering, yrkessvenska, eller korta vägen. Under kategorin övrigt finns personer som av olika orsaker blivit förhindrade att delta under perioden. Orsaker till detta kan vara föräldraledighet eller att man påbörjat annan utbildning utanför Arbetsförmedlingens regi. Procentsummeringen är avrundade till närmaste heltal.

Status den sista mars 2017 indelat utifrån hur länge man varit i snabbspåret

Aktiviteter	Antal månader i snabbspår				
	1-3	4-6	7-9	10-12	13-15
Arbete	7%	13%	14%	33%	47%
Program	78%	66%	59%	40%	38%
Öppet arbetslösa	16%	19%	28%	24%	9%
Övrigt	0%	2%	0%	4%	6%
Antal	45	53	29	55	64

Tabellen visar en ögonblicksbild från den 31 mars 2017 som avser samtliga personer som deltar eller deltagit i snabbspåret. En person finns enbart med i ett av intervallen beroende på hur länge personen har varit i snabbspåret.

Tabellen visar att bland personer som varit i snabbspåret en viss tid är andelen som är i arbete högre. Av personer som deltagit i snabbspåret i 1 till 3 månader deltar 78 procent i arbetsmarknadspolitiska program. Andelen i programinsatser minskar över tid och andelen som får arbete ökar.

Ett likartat sätt att följa upp vad personerna gör inom ramen för snabbspåret är att se vilken status de arbetssökande har 180 respektive 365 dagar efter man markerats som ny i snabbspåret. För snabbspåret inom fastighetsbranschen var det 21 procent som hade arbete och 23 procent som deltog i arbetsmarknadspolitiska program 180 dagar efter att man var ny i snabbspåret. För de som deltagit i snabbspåret 365 dagar hade 42 procent arbete och 41 procent deltog i arbetsmarknadspolitiska program. Även detta sätt att mäta visar att andelen som får arbete ökar efter en viss tid i snabbspåret.

7.4.4 Sammanfattning

Sammantaget har antalet personer som deltar i snabbspåret ökat och är relativt högt, trots att möjligheten att genomföra branschvalidering har saknats. Alla insatser inom snabbspåret är på plats bortsett från branschvalidering. Valideringen beräknas vara upphandlad under maj-juni 2017. Arbetsförmedlingens bedömning är att tillgången till branschvalidering kommer göra att snabbspåret kommer i fas och får fler deltagare.

Andelen deltagare som efter en tid i snabbspåret är i arbete är relativt hög. Att andelen som är i arbete är låg för grupperna som är nya i snabbspåret kan förklaras av att utbildning och/eller praktik kan behövas för att en arbetsgivare ska anse att personen är anställningsbar. En praktik och en arbetsmarknadsutbildning kan i normalfallet pågå upp till sex månader. Många befinner sig i arbetsmarknadspolitiska program, till exempel arbetsmarknadsutbildningen inom fastighetsbranschen, vilket ökar möjligheten att senare få ett arbete.

7.5 Legitimationsyrken inom hälso- och sjukvårdsområdet

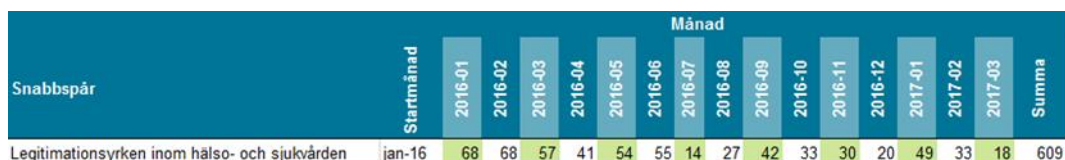
Yrken som omfattas av snabbspåret är läkare, sjuksköterskor, tandläkare och apotekare/receptarier. Övriga legitimationsyrken inom hälso- och sjukvården kan använda delar av snabbspåret.

Parter: Sveriges kommuner och landsting (SKL), Vårdföretagarna, Sveriges Apoteksförening, Sveriges läkarförbund, Vårdförbundet, Sveriges psykologförbund, Tjänstetandläkarna, Sveriges Farmaceuter, Fysioterapeuterna, Akademikerförbundet SSR, Unionen, Sveriges Arbetsterapeuter och Arbetsförmedlingen.

7.5.1 Antal deltagare i snabbspåret

Från och med januari 2016 till mars 2017 har totalt 609 personer deltagit eller deltar i snabbspåret.²⁷

Antalet nya personer i snabbspåret från januari 2016 till mars 2017.

En viktig del i snabbspåret är möjligheten att göra praktik hos en vårdgivare, tandvårdsklinik eller ett apotek. Arbetsförmedlingar har nationella avsiktsförklaringar med flera nationella apotekskedjor vilket avsevärt underlättat möjligheten att hitta praktikplatser åt nyanlända apotekare. Nära samarbeten finns också mellan flertalet landsting och privata vårdgivare som erbjuder praktikplatser. Andra viktiga delar i snabbspåret är de introduktionsutbildningar som Arbetsförmedlingen i samarbete med några lärosäten tagit fram som är förberedande inför Socialstyrelsens kunskapsprov.

7.5.2 Insatser i snabbspåret

De insatser som tagits fram eller anpassats specifikt efter detta snabbspår är främst Korta vägen och nya uppdragsutbildningar som tillhandahålls i samarbete med Göteborgs Universitet och Linköpings Universitet för läkare samt Karolinska Institutet för sjuksköterskor. Dessa uppdragsutbildningar är 10 veckor långa och ska förbereda arbetssökande inför Socialstyrelsens kunskapsprov för respektive yrke. För utbildningarna för läkare har det varit många behöriga sökande. Arbetsförmedlingen har också ett samarbete med Lunds universitet som i samarbete med Korta vägen har en förberedande utbildning för läkare. För introduktionsutbildningen för sjuksköterskor som är på distans har det varit svårt att hitta tillräckligt många behöriga sökande, sannolikt på grund av att många redan är anställda som undersköterskor. För nyanlända sjuksköterskor är det relativt enkelt att få arbete som undersköterska och drivkraften att erhålla legitimation som sjuksköterska kan därmed vara lägre jämfört med andra legitimationsyrken.

De aktiviteter som snabbspåret bygger på är i huvudsak på plats. Nya uppdragsutbildningar kan komma att tas fram. Förutsättningarna i snabbspåret håller på att förbättras, då Socialstyrelsen inrättar kunskapsprov för samtliga legitimationsyrken samt att handläggningstiderna sjunkit kraftigt det senaste året. Regeringen gör även stora satsningar på kompletterande utbildningar för läkare, sjuksköterskor, tandläkare, apotekare, biomedicinska analytiker, fysioterapeuter,

²⁷ Se kapitel ”1.3.1 Så följer Arbetsförmedlingen upp antal deltagare i snabbspår”.

psykologer och barnmorskor. De nya utbildningarna startar till hösten 2017 och under 2018.

Snabbspåret utgår från Socialstyrelsens process för att få svensk legitimation för personer med utbildning utanför EU/EES. Följande aktiviteter har identifierats som viktiga:

- **Ansökan om prövning (Socialstyrelsen)**
- **SFI, Svenska som andraspråk, svenska genom Korta vägen**
Kravet för svensk legitimation är kunskaper i svenska språket motsvarande svenska 3 på gymnasienivå.
- **Yrkeskompetensbedömning och praktik/auskultation 3 veckor till max 6 månader.**
För att förbättra möjligheterna att klara Socialstyrelsens kunskapsprov är praktik eller yrkeskompetensbedömning en viktig insats.
- **Introduktionsutbildning för nyanlända läkare inför Socialstyrelsens kunskapsprov (Linköping och Göteborg) 10 veckor**
Arbetsförmedlingen har i samarbete med Linköpings universitet och Göteborgs universitet tagit fram en introduktionsutbildning inför Socialstyrelsens medicinska kunskapsprov för nyanlända läkare utbildade utanför EU/EES. Utbildningen förbereder deltagarna inför Socialstyrelsens medicinska kunskapsprov.
- **Introduktionsutbildning för nyanlända sjuksköterskor inför Socialstyrelsens kunskapsprov, Karolinska Institutet, distans 10 veckor**
Arbetsförmedlingen har i samarbete med lärosätet tagit fram en introduktionsutbildning inför Socialstyrelsens kunskapsprov.
- **Socialstyrelsens kunskapsprov inom respektive yrke alternativt att man går studiemedelsberättigad kompletterande utbildning**
- **Socialstyrelsens kurs i samhälls- och författningskunskap**
- **Individen genomgår eventuellt praktisk tjänstgöring**
- **Ansökan om legitimation hos Socialstyrelsen**

7.5.3 Andel i arbete eller program

Snabbspåret ska leda till kompetensförsörjning av bristyrken genom att nyanlända med efterfrågade kompetenser snabbare får ett arbete. Nedanstående tabell ger en bild av hur tiden i snabbspåret påverkar andelen som får ett arbete eller deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program.²⁸

²⁸ Med arbete avses personer som har gått ut i anställning. Anställningen kan både vara subventionerad eller icke subventionerad. Det behöver nödvändigtvis inte betyda att personerna har gått till anställning inom sin för snabbspåret avsedda bransch. Program kan vara arbetsmarknadsutbildning, praktik, yrkeskompetensbedömning, branschvalidering, yrkessvenska, eller korta vägen. Under kategorin övrigt finns personer som av olika orsaker blivit förhindrade att delta under perioden. Orsaker till detta kan vara föräldraledighet eller att man påbörjat annan utbildning utanför Arbetsförmedlingens regi. Procentsummeringen är avrundade till närmaste heltal.

Status den sista mars 2017 indelat utifrån hur länge man varit i snabbspåret

Aktiviteter	Antal månader i snabbspår				
	1-3	4-6	7-9	10-12	13-15
Arbete	3%	10%	13%	24%	23%
Program	84%	69%	51%	35%	45%
Öppet arbetslösa	12%	20%	30%	31%	22%
Övrigt	1%	1%	6%	10%	9%
Antal	100	83	83	150	193

Tabellen visar en ögonblicksbild från den 31 mars 2017 som avser samtliga personer som deltar eller deltagit i snabbspåret. En person finns enbart med i ett av intervallen beroende på hur länge personen har varit i snabbspåret.

Tabellen visar att av personer som deltagit i ett snabbspår i 1 till 3 månader deltar 84 procent i arbetsmarknadspolitiska program. Andelen i programinsatser minskar över tid och andelen som får arbete ökar. Det är dock en relativt låg andel som har ett arbete efter längre tid i snabbspåret. Detta behöver inte betyda att snabbspåret är mindre framgångsrikt, då det handlar om bristyrkesförsörjning till högkvalificerade yrken där genomsnittstiden för att erhålla legitimation är flera år. Socialstyrelsens krav för att erhålla legitimation är bland annat kunskaper i svenska motsvarande svenska 3 på gymnasienivå, godkänt kunskapsprov utifrån svensk legitimationsnivå inom yrket samt praktisk tjänstgöring under ungefär sex månader beroende på yrke.

När Riksrevisionen 2011 gjorde en utredning av statliga insatser för akademiker med utländsk utbildning²⁹ konstaterades det att genomsnittstiden till svensk legitimation för en läkare utbildad utanför EU/EES var närmare fyra år. Det är således orimligt att anta att en stor andel av de som påbörjat insatser under våren 2016 redan är i en anställning som motsvarar deras kompetensnivå. Det finns dock relevanta yrken för målgruppen som inte kräver legitimation såsom arbete som tandsköterska för tandläkare, undersköterska för sjuksköterskor, apotekstekniker för apotekare eller läkarassistent eller undersköterska för läkare.

Ett likartat sätt att mäta resultat är att se vilken status de arbetssökande har 180 respektive 365 dagar efter man markerats som ny i snabbspåret. För snabbspåret inom legitimationsyrkena var det 14 procent som var i arbete och 35 procent i arbetsmarknadspolitiska program 180 dagar efter att man var ny i snabbspåret. För de som varit i snabbspåret 365 dagar hade 22 procent i arbete och 43 procent deltog i arbetsmarknadspolitiska program.

Arbetsförmedlingen planerar att framöver mäta resultat för de specifika uppdragsutbildningarna för läkare och sjuksköterskor som tillhandahållits sedan hösten 2016 genom att jämföra hur stor andel av de som går utbildningarna som också klarar Socialstyrelsens kunskapsprov inom yrket. Detta kommer ge en bild av hur ändamålsenliga utbildningarna är.

²⁹ Statliga insatser för akademiker med utländsk utbildning (RiR 2011:16)

7.5.4 Sammanfattning

Sammantaget har antalet nya deltagare i snabbspåret ökat och är jämförelsevis högt. De aktiviteter som snabbspåret bygger på är i huvudsak på plats. Dock saknas möjligheter för tandläkare och apotekare att kunna förbereda sig inför Socialstyrelsens kunskapsprov. Arbetsförmedlingen har en dialog med parterna om hur detta ska kunna åtgärdas. En låg andel är i arbete 180 respektive 365 dagar efter man påbörjat snabbspåret, vilket är förväntat då det krävs utbildning både i svenska språket och yrkesmässig för att erhålla legitimation. Många befinner sig dock i arbetsmarknadspolitiska program, vilket generellt ökar möjligheten att senare få ett arbete.

Arbetsförmedlingen ser ett behov av fler praktikplatser och av möjligheten att hitta mer flexibla sätt att förbereda sig inför Socialstyrelsens kunskapsprov för tandläkare, exempelvis genom distansutbildning som går att kombinera med anställning.

7.6 Målare

Yrken som omfattas av snabbspåret är målare, lackerare och industrimålare.

Parter: Måleriföretagen i Sverige och Svenska målareförbundet

7.6.1 Antal deltagare i snabbspåret

Från och med januari 2016 till mars 2017 har totalt 118 personer deltagit eller deltar i snabbspåret.³⁰

Antalet nya personer i snabbspåret från januari 2016 till mars 2017.

Snabbspår	Månad													Summa			
	Startmånad	2016-01	2016-02	2016-03	2016-04	2016-05	2016-06	2016-07	2016-08	2016-09	2016-10	2016-11	2016-12		2017-01	2017-02	2017-03
Målare	jan-16	8	7	7	20	12	10	1	3	13	6	9	2	8	4	8	118

Arbetsförmedlingens upphandlade validering inom branschen är av stor betydelse för snabbspåret vilket gör att det finns anledning att särskilt belysa statistik kring hur valideringstjänsten används. Det var totalt 42 nyanlända som anvisats till validering enligt branschmodellen för målare från januari 2016 till och med mars 2017. Antalet påbörjade valideringar är få på grund av att avtal för validering saknats på fler orter. Detta har lett till att merparten av de nya i statistiken ovan har yrkeskompetensbedömts genom praktik eller har påbörjat arbetsmarknadsutbildning utan inledande validering.

7.6.2 Insatser i snabbspåret

De aktiviteter som snabbspåret bygger på är i huvudsak på plats. Valideringsavtal har endast funnits i Övertorneå och möjlighet att genomföra validering på annan ort har inte funnits. Upphandling av valideringstjänsten slutförs nu och avtal beräknas finnas på plats från maj-juni 2017 vilket sannolikt kommer att leda till att fler kan ta del av programmet.

³⁰ Se kapitel ”1.3.1 Så följer Arbetsförmedlingen upp antal deltagare i snabbspår”.

Enligt överenskommen metod för anställningsbarhet för målare har följande aktiviteter identifierats som viktiga:

- **Kompetenskartläggning**
- **Validering enligt branschmodell: 1 – 15 dagar**

Om deltagaren bedöms ha möjligheter utifrån sin kompetens går hen vidare mot validering. Momentet genomförs av upphandlad valideringsleverantör godkänd av branschen. Vid behov tas en individuell utbildningsplan fram. I vissa fall bedöms deltagaren vara anställningsbar i direkt anslutning till valideringen. Dock gäller för målaryrket att delar av yrkeskompetensen är typiska för ett nordiskt klimat och för nordiska material. Därför är utfallet att man direkt efter validering bedöms vara anställningsbar ovanligt.
- **Komplettering genom arbetsmarknadsutbildning: 1 dag – 1år**

Om en person som genomgått validering bedöms behöva komplettera sina kunskaper får hen en utbildningsplan med rekommendation om vilka moduler inom ramen för Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsutbildning kompetensen behöver byggas ut med.

Vanligen anvisas personer med utländsk kompetens till modulerna väggbeklädnad (28 dagar), våtrum (13 dagar) och utvändig målning (33 dagar). Efter genomförda moduler behöver kompetensen som förvärvats testas på nytt, innan anställningsbarheten kan konstateras.
- **Yrkessvenska**

Arbetsförmedlingens upphandlade yrkessvenska kan ges inför en arbetsmarknadsutbildning och/eller parallellt med en sådan utbildning

7.6.3 Andel i arbete eller program

Snabbspåret ska leda till kompetensförsörjning av bristyrken genom att nyanlända med efterfrågade kompetenser snabbare får ett arbete. Nedanstående tabell ger en bild av hur tiden i snabbspåret påverkar andelen som får ett arbete eller deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program.³¹

³¹ Med arbete avses personer som har gått ut i anställning. Anställningen kan både vara subventionerad eller icke subventionerad. Det behöver nödvändigtvis inte betyda att personerna har gått till anställning inom sin för snabbspåret avsedda bransch. Program kan vara arbetsmarknadsutbildning, praktik, yrkeskompetensbedömning, branschvalidering, yrkessvenska, eller korta vägen. Under kategorin övrigt finns personer som av olika orsaker blivit förhindrade att delta under perioden. Orsaker till detta kan vara föräldraledighet eller att man påbörjat annan utbildning utanför Arbetsförmedlingens regi. Procentsummeringen är avrundade till närmaste heltal.

Status den sista mars 2017 indelat utifrån hur länge man varit i snabbspåret

Aktiviteter	Antal månader i snabbspår				
	1-3	4-6	7-9	10-12	13-15
Arbete	0%	18%	18%	31%	36%
Program	80%	65%	59%	43%	32%
Öppet arbetslösa	20%	18%	24%	17%	27%
Övrigt	0%	0%	0%	10%	5%
Antal	20	17	17	42	22

Tabellen visar en ögonblicksbild från den 31 mars 2017 som avser samtliga personer som deltar eller deltagit i snabbspåret. En person finns enbart med i ett av intervallen beroende på hur länge personen har varit i snabbspåret.

Tabellen visar att bland personer som varit en viss tid i snabbspåret, 10 till 15 månader, är andelen i arbete högre. Av personer som deltagit i ett snabbspår i 1 till 3 månader deltar 80 procent i arbetsmarknadspolitiska program, vilket exempelvis kan vara praktik eller arbetsmarknadsutbildning. Det är även en relativt stor andel som deltar i program efter en viss tid i snabbspåret.

Ytterligare ett sätt att följa upp vad personerna gör inom ramen för snabbspåret är att titta på vilken status deltagarna har 180 respektive 365 dagar efter man markerats som ny i snabbspåret. För snabbspåret målare var det 26 procent som hade arbete och 21 procent deltog i arbetsmarknadspolitiska program 180 dagar efter att man var ny i snabbspåret. För de som varit i snabbspåret 365 dagar hade 32 procent arbete och 41 procent deltog i arbetsmarknadspolitiska program. Resultatet visar att personer som varit i snabbspåret en viss tid i högre utsträckning har fått arbete. En relativt hög andel är i programinsatser, vilket generellt leder till ökad anställningsbarhet.

Som nämnts tidigare är valideringen inom snabbspåret för målare en central del. En relevant aspekt är därför att följa upp vilken status personen har 180 dagar efter genomförd validering. Av de 38 nyanlända som genomgått validering för målare mellan januari och september 2016 så hade 15 arbete och 11 deltog i program 180 dagar efter genomförd validering.

Ett önskeläge vid identifiering av en potentiell målare är att hen genomgår en validering med godkänt resultat och direkt bedöms kunna ta anställning inom yrket. Då yrket omfattas av för Sverige specifika kompetensbehov bland annat med anledning av klimatet förekommer ett sådant resultat sällan för en person som genomgår en validering. För personen vars validering inte leder till godkänt resultat är bedömningen dock värdefull, då den är en vägledning om att komplettering genom studier eller praktik kan vara lämpligt för att uppnå anställningsbarhet som målare. Eftersom kompletteringsbehovet är tänkt att beskrivas specifikt anpassas därför innehållet i arbetsmarknadsutbildningen till personens behov och blir således av olika längd för olika deltagare.

7.6.4 Sammanfattning

Sammantaget har antalet personer som deltar i snabbspåret varit lågt under året och med begränsad tillgång till validering för målare är det för få som startat processen enligt snabbspårets tänkta konstruktion.

Andelen som går till arbete ökar successivt. Att andelen som är i arbete är låg för grupperna som är nya i snabbspåret kan förklaras av att utbildning och/eller praktik kan behövas för att en arbetsgivare ska anse att personen är anställningsbar. En praktik och en arbetsmarknadsutbildning kan i normalfallet pågå upp till sex månader. Många deltar i arbetsmarknadspolitiska program, vilket generellt ökar möjligheten till kompetensförsörjning av branschen. Det är relevant för deltagarna när i tiden deras program avslutas, eftersom branschen i stort är säsongsstyrd och behovet av kompetens påverkas därav. Störst behov finns från vår till sen höst.

De aktiviteter som snabbspåret bygger på är i huvudsak på plats. Ny upphandling av valideringstjänsten slutförs och avtal beräknas vara på plats från maj-juni 2017, vilket stimulerar snabbspåret och en succesiv ökning av deltagare bör följa.

7.7 Tjänstemän inom byggsektorn

Yrken som omfattas av snabbspåret är ingenjörer inom bygg och anläggning.

Parter: Sveriges Byggindustrier, Sveriges Ingenjörer, Ledarna och Unionen.

7.7.1 Antal deltagare i snabbspåret

Från och med januari 2016 till mars 2017 har totalt 290 personer deltagit eller deltar i snabbspåret.³²

Antalet nya personer i snabbspåret från januari 2016 till mars 2017.

Snabbspår	Startmånad	Månad												Summa			
		2016-01	2016-02	2016-03	2016-04	2016-05	2016-06	2016-07	2016-08	2016-09	2016-10	2016-11	2016-12		2017-01	2017-02	2017-03
Tjänstemän inom byggsektorn	jan-16	17	38	19	18	32	16	3	18	25	21	21	13	18	14	17	290

En viktig del i snabbspårets konstruktion är att enskilda företagare tillgängliggör praktikplatser för civilingenjörer inom bygg och anläggning, så att personen kan pröva sina kunskaper eller få en färsk referens. Inom ramen för praktik kan också en yrkeskompetensbedömning på som längst tre veckor genomföras då det bedöms vara lämpligt. Av de 290 som påbörjat snabbspåret har 95 personer gjort det genom en praktik som första programinsats varav 15 genomfört en yrkeskompetensbedömning.

7.7.2 Insatser inom snabbspåret

De insatser som är relevanta inom snabbspåret är på plats.

³² Se kapitel ”1.3.1 Så följer Arbetsförmedlingen upp antal deltagare i snabbspår”.

Enligt överenskommen metod för anställningsbarhet för byggingenjörer har följande aktiviteter identifierats som viktiga:

- **Kompetenskartläggning**
- **Yrkeskompetensbedömning och praktik: 3 veckor till max 6 månader**
Vid identifiering av en relevant kandidat anvisas personen till en tillgänglig praktik varav 3 veckor kan bestå av en yrkeskompetensbedömning hos en enskild arbetsgivare. Yrkeskompetensbedömningen ska resultera i en beskrivning av individens kompetens inom ramen för yrket, samt innehålla ett utlåtande och rekommendation om komplettering, då det behövs. I vissa fall gör den enskilde arbetsgivaren bedömningen att personen med ytterligare en praktikperiod är anställningsbar. En praktik kan som längst vara 6 månader, inklusive yrkeskompetensbedömningen.
- **Kompletteringsutbildning – ingenjörsmoduler: max 44 veckor**
Inom arbetsförmedlingens verktygslåda finns möjligheten att sätta samman en individuellt anpassad utbildningsplan där ett antal moduler läggs in för att bygga på redan befintlig kompetens. Exempel på innehåll:
Förberedande test och kartläggning 3 veckor
Kompletteringsutbildning, inklusive praktikperiod.
Moduler: Byggteknik, arbetsmiljö, ritteknik, ombyggnader, juridik grund med flera
- **Yrkessvenska**
Arbetsförmedlingens upphandlade yrkessvenska kan ges inför en arbetsmarknadsutbildning och/eller parallellt med en sådan utbildning.

7.7.3 Andel i arbete eller program

Snabbspåret ska leda till kompetensförsörjning av bristyrken genom att nyanlända med efterfrågade kompetenser snabbare får ett arbete. Nedanstående tabell ger en bild av hur tiden i snabbspåret påverkar andelen som får ett arbete eller deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program.³³

---

³³ Med arbete avses personer som har gått ut i anställning. Anställningen kan både vara subventionerad eller icke subventionerad. Det behöver nödvändigtvis inte betyda att personerna har gått till anställning inom sin för snabbspåret avsedda bransch. Program kan vara arbetsmarknadsutbildning, praktik, yrkeskompetensbedömning, branschvalidering, yrkessvenska, eller korta vägen. Under kategorin övrigt finns personer som av olika orsaker blivit förhindrade att delta under perioden. Orsaker till detta kan vara föräldraledighet eller att man påbörjat annan utbildning utanför Arbetsförmedlingens regi. Procentsummeringen är avrundade till närmaste heltal.

Status den sista mars 2017 indelat utifrån hur länge man varit i snabbspåret.

Aktiviteter	Antal månader i snabbspår				
	1-3	4-6	7-9	10-12	13-15
Arbete	4%	11%	11%	39%	50%
Program	78%	55%	46%	38%	32%
Öppet arbetslösa	18%	33%	37%	21%	12%
Övrigt	0%	2%	7%	2%	5%
Antal	49	55	46	66	74

Tabellen visar en ögonblicksbild från den 31 mars 2017 som avser samtliga personer som deltar eller deltagit i snabbspåret. En person finns enbart med i ett av intervallen beroende på hur länge personen har varit i snabbspåret.

Tabellen visar att bland personer som varit inne en viss tid i snabbspåret ökar andelen som går till arbete. Av personer som deltagit i ett snabbspår i 1 till 3 månader, deltar 78 procent i ett arbetsmarknadspolitiskt program, vilket kan vara exempelvis praktik eller arbetsmarknadsutbildning. Andelen i programinsatser minskar över tid och andelen som får arbete ökar. Av de som varit i snabbspåret mellan 13 till 15 månader hade hälften arbete den sista mars 2017.

Ytterligare ett sätt att följa vad personerna gör inom ramen för snabbspåret är att titta på vilken status deltagarna har 180 respektive 365 dagar efter man markerats som ny i snabbspåret. För snabbspåret tjänstemän inom byggsektorn var det 25 procent som hade arbete och 28 procent deltog i arbetsmarknadspolitiska program 180 dagar efter att man var ny i snabbspåret. För de som varit i snabbspåret 365 dagar hade 43 procent arbete och 32 procent deltog i arbetsmarknadspolitiska program. Även detta sätt att mäta visar att andelen som får arbete ökar efter längre tid i snabbspåret.

7.7.4 Sammanfattning

Andelen som får arbete ökar successivt. Att andelen som är i arbete är låg för grupperna som är nya i snabbspåret kan förklaras av att utbildning och/eller praktik kan behövas för att en arbetsgivare ska anse att personen är anställningsbar. En praktik och en arbetsmarknadsutbildning kan i normalfallet pågå upp till sex månader. De som deltar i arbetsmarknadspolitiska program ökar sina möjligheter att senare få en anställning.

De insatser och program som är relevanta inom snabbspåret är på plats. Då det råder stor efterfrågan på ingenjörer på arbetsmarknaden generellt är de platser som tillgängliggörs hos enskilda arbetsgivare ibland fler än antalet tillgängliga potentiella deltagare.

En revidering av överenskommelsen om snabbspår pågår. Målsättningen är fortsatt att skapa förutsättningar för nyanlända med relevant utbildning eller erfarenhet att bli anställningsbara i branschen.

7.8 Lastbilsförare

Det yrke inom snabbspåret som omfattas är lastbilsförare.

Parter: Transport Gruppen och Transportarbetarförbundet

7.8.1 Antal deltagare i snabbspåret

Från och med januari 2016 till mars 2017 har totalt 124 personer deltagit eller deltar i snabbspåret.³⁴

Antalet nya personer i snabbspåret från januari 2016 till mars 2017.

Snabbspår	Månad													Summa			
	Startmånad	2016-01	2016-02	2016-03	2016-04	2016-05	2016-06	2016-07	2016-08	2016-09	2016-10	2016-11	2016-12		2017-01	2017-02	2017-03
Lastbilsförare	jan-16	12	18	16	9	10	7	2	6	11	7	10	8		5	3	124

Eftersom det under denna period saknats en arbetsmarknadsutbildning för lastbilsförare har Arbetsförmedlingen arbetat med alternativa vägar för att stärka personer med kompetens inom lastbilsföraryrket mot anställningsbarhet. För flera av de 124 personer som deltar eller har deltagit i snabbspåret kan detta till exempel ha inneburit att deltagande i yrkessvenska, praktik och andra program.

7.8.2 Insatser i snabbspåret

Relevanta aktiviteter saknas i stor utsträckning då upphandlad arbetsmarknadsutbildning saknas. Tilldelning av nytt avtal förväntas ske under maj 2017 varpå anbudsgivare har 10 dagar på sig att inkomma med en överklagan om det skulle vara aktuellt. Om så sker kan ingen prognos lämnas på när utbildningen finns för Arbetsförmedlingen att erbjuda. Positivt är dock att kunskapsprov C/E-kort med tolk nu finns, vilket kommer att påskynda processen för deltagaren mot anställningsbarhet, så snart övriga program finns på plats hos Arbetsförmedlingen.

³⁴ Se kapitel ”1.3.1 Så följer Arbetsförmedlingen upp antal deltagare i snabbspår”.

Enligt överenskommen metod för anställningsbarhet för lastbilsförare har följande aktiviteter identifierats som viktiga:

- **Kompetenskartläggning** – krav på B-körkort
- **Yrkessvenska**
Arbetsförmedlingens upphandlade yrkessvenska kan ges inför en arbetsmarknadsutbildning och/eller parallellt med en sådan utbildning.
- **Ansöker om körkortstillstånd**
Deltagaren ansöker om körkortstillstånd med tillhörande krav på hälsokontroll för C,CE behörighet innan eventuell kompletterande utbildning/validering påbörjas
- **Kompletteringsutbildning med validerande inslag 1 dag-1 år**
Insatser i detta steg är både teoretiska med validerande inslag samt innehåller praktiska moment. Teoretiska insatserna görs parallellt med yrkessvenska.
Insatser:
  - Validering med kompletterande arbetsmarknadsutbildningar och Praktik hos APL-handledare
  - TYA lämnar förslag till individuella åtgärdsplaner. Arbetsförmedlingens leverantörer samordnar fortbildning och APL enligt avtal
Åtgärdsplaner kan bestå av följande delar:
    - Truckmodul 2 veckor
    - ADR-(farligt gods) 1-4 dagar
    - Arbetsförlagt lärande, APL 2-5 veckor
    - Andra moduler inom Arbetsförmedlingens upphandling. 1 dag >6 veckor
    - Utbildning mot Yrkeskompetensbevis YKB 4-7 veckor
- **Kunskapsprov för fordonsbehörighet C och CE**
Genomförs och följs vid godkänt resultat av branschens prov för YKB (Yrkeskompetensbevis).

7.8.3 Andel i arbete eller program

Snabbspåret ska leda till kompetensförsörjning av bristyrken genom att nyanlända med efterfrågade kompetenser snabbare får ett arbete. Nedanstående tabell ger en bild av hur tiden i snabbspåret påverkar andelen som får ett arbete eller deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program.³⁵

³⁵ Med arbete avses personer som har gått ut i anställning. Anställningen kan både vara subventionerad eller icke subventionerad. Det behöver nödvändigtvis inte betyda att personerna har gått till anställning inom sin för snabbspåret avsedda bransch. Program kan vara arbetsmarknadsutbildning, praktik, yrkeskompetensbedömning, branschvalidering, yrkessvenska, eller korta vägen. Under kategorin övrigt finns personer som av olika orsaker blivit förhindrade att delta under perioden. Orsaker till detta kan vara föräldraledighet eller att man påbörjat annan utbildning utanför Arbetsförmedlingens regi. Procentsummeringen är avrundade till närmaste heltal.

Status den sista mars 2017 indelat utifrån hur länge man varit i snabbspåret

Aktivitet	Antal månader i snabbspår				
	1-3	4-6	7-9	10-12	13-15
Arbete	0%	16%	16%	35%	52%
Program	100%	60%	58%	42%	37%
Öppet arbetslösa	0%	20%	26%	12%	11%
Övrigt	0%	4%	0%	12%	0%
Antal	8	25	19	26	46

Tabellen visar en ögonblicksbild från den 31 mars 2017 som avser samtliga personer som deltar eller deltagit i snabbspåret. En person finns enbart med i ett av intervallen beroende på hur länge personen har varit i snabbspåret.

Tabellen visar att bland personer som varit i snabbspåret en viss tid ökar andelen som har arbete. Av personer som deltagit i ett snabbspår i 1 till 3 månader, deltar 100 procent i ett arbetsmarknadspolitiskt program, vilket kan vara exempelvis praktik eller arbetsmarknadsutbildning. Andelen i programinsatser minskar över tid och andelen som får arbete ökar.

Ytterligare ett sätt att mäta vad personerna gör inom ramen för snabbspåret är att titta på vilken status deltagarna har 180 respektive 365 dagar efter man markerats som ny i snabbspåret. För snabbspåret lastbilsförare var det 26 procent som hade arbete och 24 procent som deltog i arbetsmarknadspolitiska program 180 dagar efter att man var ny i snabbspåret. För de som deltagit i snabbspåret 365 dagar hade 43 procent ett arbete och 43 procent deltog i arbetsmarknadspolitiska program. Även detta sätt att mäta visar att andelen som får arbete ökar efter längre tid i snabbspåret.

7.8.4 Sammanfattning

Arbetsförmedlingen har på grund av en tidigare överklagan av upphandling för arbetsmarknadsutbildning saknat möjligheten att erbjuda den utbildning som den överenskomna kedjan av insatser innehåller. Det gör det svårt att bedöma det faktiska resultatet av snabbspåret, annat än att konstatera att det inte är i fas. Eftersom merparten av snabbspårets deltagare redan inför snabbspåret har B-körkort är sannolikheten stor att man hittar annat arbete än sådant som kräver C/E-körkort. Detta förklarar varför en hög andel av de som markerats som nya i snabbspåret får arbete trots att arbetsmarknadsutbildning till lastbilsförare saknas.

7.9 Lärare och förskollärare

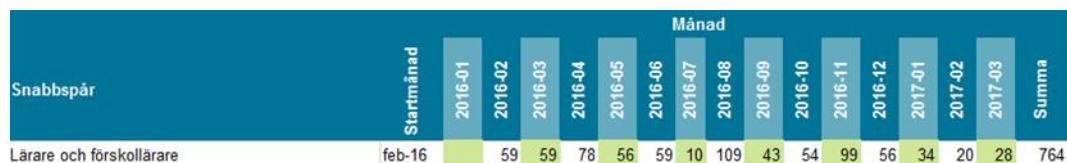
Yrken som omfattas av snabbspåret är universitets- och högskolelektorer, övriga universitets- och högskolelärare, lärare i yrkesämnena, gymnasielärare, grundskollärare, förskollärare, speciallärare och specialpedagoger.

Parter: Lärarnas Riksförbund, Lärarförbundet, SKL och Almega

7.9.1 Antal deltagare i snabbspåret

Från och med februari 2016 till mars 2017 har totalt 764 personer deltagit eller deltar i snabbspåret.³⁶

Antalet nya personer i snabbspåret från februari 2016 till mars 2017.

Snabbspår	Startmånad	Månad												Summa		
	feb-16	2016-01	2016-02	2016-03	2016-04	2016-05	2016-06	2016-07	2016-08	2016-09	2016-10	2016-11	2016-12	2017-01	2017-02	2017-03
Lärare och förskollärare	feb-16	59	59	78	56	59	10	109	43	54	99	56	34	20	28	764

Sex lärosäten ingår i den överenskommelse som har tecknats för detta snabbspår och samtliga sex lärosäten har pågående eller avslutade utbildningar i april 2017. Umeå universitet startade ett halvdistanstupplägg i början av april 2017 och var därmed först ut med ett distansupplägg och sist ut med att komma igång. Stockholms universitet startade i mitten av april 2017 ett utbildningstillfälle, där undervisningen företrädesvis sker i lokaler vid Högskolan i Dalarna.

I snabbspåret ingår, förutom en 26 veckor lång uppdragsutbildning, även kvalificerad vägledning kring hur vägen mot lärarlegitimation ser ut för varje anvisad deltagare. Hur lång tid det tar att nå legitimationsnivå beror helt på vad respektive deltagare har med sig i form av utbildning från hemlandet. Som exempel kan nämnas att det fanns en deltagare i pilotomgången vid Stockholms universitet, som efter genomgången arbetsmarknadsutbildning endast behövde komplettera med 7,5 högskolepoäng för att uppnå kraven för lärarlegitimation, men detta torde handla om ett undantagsfall. Enligt deltagande lärosäten har hittills 439 deltagare påbörjat uppdragsutbildningen för lärare, medan 194 deltagare har slutfört uppdragsutbildningen vid något av de sex anslutna lärosätena.

7.9.2 Insatser i snabbspåret

Alla insatser är på plats och samarbetet med lärosätena fortsätter att fungera väl.

³⁶ Se kapitel ”1.3.1 Så följer Arbetsförmedlingen upp antal deltagare i snabbspår”.

Enligt överenskommen metod för anställningsbarhet för lärare och förskollärare har följande aktiviteter identifierats som viktiga:

- **Kompetenskartläggning**, översättning och bedömning av utländsk utbildning/betygsdokument, individuell planering för att förbereda kandidaten inför akademiska studier.
- **Kompletteringsutbildning – uppdragsutbildning 26 veckor**
Utbildningen ges delvis på arabiska.
Kurser som ingår:
Didaktik och lärarande
Sociala relationer och pedagogiskt ledarskap
Det svenska skolsystemets historia, organisation och värden
Arbetsplatsförlagt lärande (APL), två dagar per vecka.
Kvalificerad vägledning
- **Yrkesvenska och/eller sfi/svenska som andraspråk**
Parallellt med arbetsmarknadsutbildningen läser deltagarna svenska en dag per vecka, antingen vid kommunens vuxenutbildning, eller av Arbetsförmedlingen upphandlad yrkesvenska. Då målet är att uppnå den behörighetsgivande nivån svenska som andraspråk kurs 3, väljer deltagarna ofta att läsa vid kommunens vuxenutbildning, där så är möjligt.
- **Kompletterande lärarutbildning, varierande tidsåtgång**
Kompletterande högskoleutbildning för att uppnå kraven för lärar- eller förskolläraryrkeslegitimation kan ske vid Utländska lärares vidareutbildning (ULV) eller annat lärosäte.

7.9.3 Andel i arbete eller program

Snabbspåret ska leda till kompetensförsörjning av bristyrken genom att nyanlända med efterfrågade kompetenser snabbare får ett arbete. Nedanstående tabell ger en bild av hur tiden i snabbspåret påverkar andelen som får ett arbete eller deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program.³⁷

Status den sista mars 2017 indelat utifrån hur länge man varit i snabbspåret.

Aktiviteter	Antal månader i snabbspår				
	1-3	4-6	7-9	10-12	13-15
Arbete	5%	5%	9%	26%	38%
Program	90%	72%	49%	41%	35%
Öppet arbetslösa	5%	20%	40%	26%	15%
Övrigt	0%	4%	2%	7%	12%
Antal	82	209	162	193	118

³⁷ Med arbete avses personer som har gått ut i anställning. Anställningen kan både vara subventionerad eller icke subventionerad. Det behöver nödvändigtvis inte betyda att personerna har gått till anställning inom sin för snabbspåret avsedda bransch. Program kan vara arbetsmarknadsutbildning, praktik, yrkeskompetensbedömning, branschvalidering, yrkesvenska, eller korta vägen. Under kategorin övrigt finns personer som av olika orsaker blivit förhindrade att delta under perioden. Orsaker till detta kan vara föräldraledighet eller att man påbörjat annan utbildning utanför Arbetsförmedlingens regi. Procentsummeringen är avrundade till närmaste heltal.

Tabellen visar en ögonblicksbild från den 31 mars 2017 som avser samtliga personer som deltar eller deltagit i snabbspåret. En person finns enbart med i ett av intervallen beroende på hur länge personen har varit i snabbspåret.

Tabellen visar att det initialt är en låg andel av personerna som får ett arbete. Bland personer som varit i snabbspåret en viss tid ökar andelen som får arbete. Tabellen visar även att det är en stor andel som deltar i arbetsmarknadspolitiska program, som exempelvis praktik, korta vägen eller kompletterande arbetsmarknadsutbildning. Detta ökar generellt möjligheten att senare få ett arbete.

Målet för snabbspåret är att uppnå nivån för lärarlegitimation, men det händer att deltagare får erbjudanden om visstidsanställning vid den skola eller förskola där de gör sitt arbetsplatsförlagda lärande. Det kan innebära att deltagaren väljer att hoppa av snabbspåret och därmed missar, eller skjuter på möjligheten att erhålla lärarlegitimation. Det innebär i sin tur att personen i fråga inte kan tillsvidareanställas som lärare och riskerar att hamna i lägre kvalificerade yrken inom skola eller förskola. Därför ser Arbetsförmedlingen det som angeläget att antagna deltagare, i så hög utsträckning som möjligt, fullföljer studiegången enligt den individuella studieplanen, så att de kan ansöka om lärarlegitimation och få varaktig anställning som lärare eller förskollärare.

7.9.4 Sammanfattning

Samtliga insatser är på plats. Även om en relativt låg andel har ett arbete är prognosen att det på cirka ett till ett och ett halvt års sikt från arbetsmarknadsutbildningens genomförande kommer att vara en betydligt högre andel som är i arbete. Syftet med detta snabbspår är att deltagarna ska nå nivån för svensk lärarlegitimation och på så sätt uppnå varaktig anställning inom målyrket som lärare eller förskollärare.

Upplägget med halvdistanst som under våren 2017 genomförs vid Umeå universitet kan ge värdefulla erfarenheter för liknande upplägg vid andra lärosäten som ingår i satsningen och innebära att deltagare kan ta del av utbildningen även om de är bosatta på orter som saknar, eller har långt till närliggande lärosäten.

En diskussion har inletts på initiativ av Stockholms universitet och parterna för snabbspåret om hur deltagarna kan fångas upp på bästa sätt efter genomförd uppdragsutbildning. Det är viktigt att deltagarna fortsätter sin planering enligt den upprättade individuella studieplanen för att uppnå legitimationsnivån; om det så gäller att studera ytterligare svenska för att uppnå godkänt betyg i kursen svenska som andraspråk 3, som är behörighetsnivån för studier vid universitet/högskola, eller att gå vidare till reguljära högskolestudier och hur det skulle kunna kombineras med eventuell deltidsanställning.

7.10 Samhällsvetare inklusive ekonomer och jurister

Målgruppen för snabbspåret är samhällsvetare, ekonomier och jurister.

Parter: Arbetsgivverket, OFR/S,P,O, Saco-S, Seko

7.10.1 Antal deltagare i snabbspåret

Från och med maj 2016 till mars 2017 har totalt 762 personer deltagit eller deltar i snabbspåret.³⁸

Antalet nya personer i snabbspåret från maj 2016 till mars 2017.

Snabbspår	Startmånad	Månad												Summa			
		2016-01	2016-02	2016-03	2016-04	2016-05	2016-06	2016-07	2016-08	2016-09	2016-10	2016-11	2016-12	2017-01	2017-02	2017-03	
Samhällsvetare inkl. ekonomer och jurister	maj-16					115	77	34	94	74	68	75	36	81	61	47	762

Det höga antalet nya deltagare i detta snabbspår kan förklaras med att snabbspåret omfattar många yrkeskategorier. Många börjar med den förberedande utbildningen Korta vägen. Korta vägen har betydligt fler deltagare än de som sedan går vidare till uppdragsutbildningen. Totalt har 59 personer startat uppdragsutbildningen för samhällsvetare inklusive ekonomer och jurister. Fördelat per lärosäte är antal deltagare 19 vid Stockholms universitet, 19 vid Linnéuniversitetet och 21 deltagare vid Malmö högskola.

7.10.2 Insatser i snabbspåret

Alla insatserna är på plats. Det kan dock finnas vissa behov av att göra justeringar i upplägget för utbildningen för att öka möjligheten för fler deltagare att klara utbildningen.

Målet med uppdragsutbildningen är att göra personerna anställningsbara inom offentlig förvaltning. Kunskaper i svenska är därför av avgörande betydelse, både för att få anställning och för att få högskolepoäng.

Enligt överenskommen metod för anställningsbarhet för samhällsvetare inklusive ekonomer och jurister har följande aktiviteter identifierats som viktiga:

- **Kompetenskartläggning**
- **Svenska för akademiker, vanligen inom ramen för Korta vägen**
Syftet är att språkmässigt förbereda deltagarna för att klara de akademiska studierna.
- **Kompletteringsutbildning 26 veckor vid lärosäte, motsvarande 30 högskolepoäng, 26 veckor**
Kurser som ingår
Det offentliga språket
Den offentliga förvaltningens verksamhet och styrning
Förvaltningsrätt
- **Praktik inom ramen för Praktik i Staten, 4-6 månader**

³⁸ Se kapitel ”1.3.1 Så följer Arbetsförmedlingen upp antal deltagare i snabbspår”.

7.10.3 Andel i arbete eller program

Snabbspåret ska leda till kompetensförsörjning av bristyrken genom att nyanlända med efterfrågade kompetenser snabbare får ett arbete. Nedanstående tabell ger en bild av hur tiden i snabbspåret påverkar andelen som får ett arbete eller deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program.³⁹

Status den sista mars 2017 indelat utifrån hur länge man varit i snabbspåret.

Aktiviteter	Antal månader i snabbspår			
	1-3	4-6	7-9	10-12
Arbete	2%	7%	21%	29%
Program	88%	69%	48%	40%
Öppet arbetslösa	11%	21%	24%	21%
Övrigt	0%	2%	7%	10%
Antal	189	179	202	192

Tabellen visar en ögonblicksbild från den 31 mars 2017 som avser samtliga personer som deltar eller deltagit i snabbspåret. En person finns enbart med i ett av intervallen beroende på hur länge personen har varit i snabbspåret.

Tabellen visar att av de personer som varit i snabbspåret i 1 till 3 månader deltar 88 procent i en programinsats. Andelen i program är lägre för de som varit i snabbspåret en viss tid. Tabellen visar att en relativt låg andel går till arbete, vilket förklaras med att ingen av deltagarna i uppdragsutbildningen hittills genomfört hela processen.

Inom snabbspåret samhällsvetare var det 18 procent som hade fått arbete och 24 procent som deltog i arbetsmarknadspolitiska program 180 dagar efter att man var ny i snabbspåret. 51 procent var öppet arbetslösa. Ingen har ännu avslutat hela kedjan av aktiviteter i snabbspåret.

7.10.4 Sammanfattning

Snabbspåret utvecklas väl. Kompletteringsutbildningar inom snabbspåret pågår vid tre lärosäten, Stockholms universitet, Linneuniversitetet och Malmö högskola. De inleddes med språkkurser inom ramen för Korta vägen. Trots bra språkprogression vittnar lärosätena om att deltagarnas begränsade kunskap i svenska är en stor utmaning. Deltagarna har enligt återkoppling svårt men inte omöjligt att klara av nivån som krävs för att ta högskolepoäng.

7.11 Socialt arbete

Yrken som omfattas av snabbspåret är socialsekreterare, kuratorer, biståndsbedömare, behandlingsassistenter och socialpedagoger m.fl.

³⁹ Med arbete avses personer som har gått ut i anställning. Anställningen kan både vara subventionerad eller icke subventionerad. Det behöver nödvändigtvis inte betyda att personerna har gått till anställning inom sin för snabbspåret avsedda bransch. Program kan vara arbetsmarknadsutbildning, praktik, yrkeskompetensbedömning, branschvalidering, yrkessvenska, eller korta vägen. Under kategorin övrigt finns personer som av olika orsaker blivit förhindrade att delta under perioden. Orsaker till detta kan vara föräldraledighet eller att man påbörjat annan utbildning utanför Arbetsförmedlingens regi. Procentsummeringen är avrundade till närmaste heltal.

Parter: Akademikerförbundet SSR, ST, Universitets- och högskolerådet, Vision, Sveriges Kommuner och Landsting, KFO

7.11.1 Antal deltagare i snabbspåret

Från och med juni 2016 till mars 2017 har totalt 26 personer deltagit eller deltar i snabbspåret.⁴⁰ Att deltagare registrerats trots att ingen uppdragsutbildning har startat beror på att personerna deltar i arbetspraktik, yrkessvenska eller korta vägen. Detta snabbspår är yrkesmässigt mycket avgränsat vilket också förklarar det låga antalet deltagare.

Antalet nya personer i snabbspåret från maj 2016 till mars 2017.

Snabbspår	Startmånad	Månad												Summa			
		2016-01	2016-02	2016-03	2016-04	2016-05	2016-06	2016-07	2016-08	2016-09	2016-10	2016-11	2016-12		2017-01	2017-02	2017-03
Socialt arbete	jun-16						3	1	5	5	2	2	1	3	4		26

7.11.2 Insatser i snabbspåret

Den kompletterande uppdragsutbildningen vid lärosätena för nyanlända med examen inom socialt arbete är den viktigaste komponenten i detta snabbspår. Uppdragsutbildningen har inte startat än. De som är nya personer i detta snabbspår deltar i andra program som arbetspraktik, yrkessvenska och korta vägen.

Enligt överenskommen metod för anställningsbarhet för socialt arbete har följande aktiviteter identifierats som viktiga:

- **Kompetenskartläggning**
- **Auskultation 2-3 veckor**
Syftet är att studera yrkesutövning genom att gå bredvid en yrkeskunnig person.
- **Svenska för akademiker, vanligen inom ramen för Korta vägen**
- **Kompletteringsutbildning 26 veckor vid lärosäte, motsvarande sammanlagt 30 högskolepoäng**
Denna utbildning finns ännu inte tillgänglig.
- **Praktik med handledare 3-5 månader**

7.11.3 Andel i arbete eller program

Snabbspåret ska leda till kompetensförsörjning av bristyrken genom att nyanlända med efterfrågade kompetenser snabbare får ett arbete. Nedanstående tabell ger en bild av hur tiden i snabbspåret påverkar andelen som får ett arbete eller deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program.⁴¹

⁴⁰ Se kapitel ”1.3.1 Så följer Arbetsförmedlingen upp antal deltagare i snabbspår”.

⁴¹ Med arbete avses personer som har gått ut i anställning. Anställningen kan både vara subventionerad eller icke subventionerad. Det behöver nödvändigtvis inte betyda att personerna har gått till anställning inom sin för snabbspåret avsedda bransch. Program kan vara arbetsmarknadsutbildning, praktik, yrkeskompetensbedömning, branschvalidering, yrkessvenska, eller korta vägen. Under kategorin övrigt finns

Status den sista mars 2017 indelat utifrån hur länge man varit i snabbspåret.

Aktiviteter	Antal månader i snabbspår			
	1-3	4-6	7-9	10-12
Arbete	14%	20%	9%	33%
Program	86%	20%	55%	33%
Öppet arbetslösa	0%	60%	27%	0%
Övrigt	0%	0%	9%	33%
Antal	7	5	11	3

Tabellen visar en ögonblicksbild från den 31 mars 2017 som avser samtliga personer som deltar eller deltagit i snabbspåret. En person finns enbart med i ett av intervallen beroende på hur länge personen har varit i snabbspåret.

Antalet personer som deltar eller deltagit i detta snabbspår är enbart 26 individer, vilket gör att det är svårt att dra några långtgående slutsatser. Som nämnts tidigare saknas också en utbildningsinsats inom snabbspåret. Deltagarna har därför enbart anvisats till Korta vägen eller praktik.

Tabellen visar att det är en stor andel som den sista mars 2017 är i arbetsmarknadspolitiska program, vilket kan vara exempelvis praktik, Korta vägen eller arbetsmarknadsutbildning.

Det saknas än så länge information om deltagarnas status 180 dagar och 365 dagar efter snabbspårets början, då snabbspåret inte pågått så länge.

7.11.4 Sammanfattning

På grund av svårighet att rekrytera deltagare med en examen inom socialt arbete till snabbspåret har ännu ingen utbildning startat. Samtal pågår med parterna och med två lärosäten om att hitta en modell så att utbildningen ger legitimitet hos arbetsgivare och kollegor.

En kartläggningsinsats är genomförd som omfattar nyanlända arbetssökande och personer som haft uppehållstillstånd upp till fem år. Syftet var att undersöka hur antalet presumtiva deltagare till snabbspåret påverkas av en utökning av målgruppen. Resultatet visar att snabbspårets utmaning är att hitta personer som skulle kunna ingå i detta snabbspår. En anledning till att det är svårt att identifiera kandidater är att det som motsvarar socionom/socialt arbete i Sverige ofta inte är ett lika tydligt yrke i andra länder. Det är angeläget att identifiera personer eftersom det är ett stort bristyrke. Det faktum att det finns många arbetstillfällen gör dock att många nyanlända hittar arbete, om än inte i nivå med sin kompetens.

7.12 Djursjukskötare

Yrken som omfattas av snabbspåret är djursjukskötare. Även veterinärer som saknar förutsättningar att erhålla svensk legitimation som veterinär ingår i snabbspåret.

---

personer som av olika orsaker blivit förhindrade att delta under perioden. Orsaker till detta kan vara föräldraledighet eller att man påbörjat annan utbildning utanför Arbetsförmedlingens regi. Procentsummeringen är avrundade till närmaste heltal.

För den statliga sidan är parterna Arbetsgivarverket, Saco-S, OFR/S, P, O Seko samt Arbetsförmedlingen. För den privata sidan är parterna Skogs- och Lantarbetsgivareförbundet (SLA), Kommunal, Veterinärförbundet samt Arbetsförmedlingen.

7.12.1 Antal deltagare i snabbspåret

Från och med september 2016 till mars 2017 har totalt 36 personer deltagit eller deltar i snabbspåret.⁴²

Antalet nya personer i snabbspåret från september 2016 till mars 2017.

Snabbspår	Startmånad	Månad												Summa		
		2016-01	2016-02	2016-03	2016-04	2016-05	2016-06	2016-07	2016-08	2016-09	2016-10	2016-11	2016-12		2017-01	2017-02
Djursjukskötare	sep-16								9	3	1	3	14	2	4	36

Snabbspåret för djursjukskötare är ett av de mest avgränsade snabbspåren, då det riktar sig mot en smal yrkesgrupp. Detta påverkar också statistiken där antalet personer som deltar i snabbspåret är relativt få.

7.12.2 Insatser i snabbspåret

Insatser i snabbspåret är på plats och fungerar väl. Arbetsförmedlingen har en överenskommelse med Sveriges lantbruksuniversitet om en utbildning som leder till anställningsbarhet som djursjukskötare. Till den första utbildningsstarten har Arbetsförmedlingen lyckats hitta tillräckligt med deltagare.

⁴² Se kapitel ”1.3.1 Så följer Arbetsförmedlingen upp antal deltagare i snabbspår”.

Enligt överenskommen metod för anställningsbarhet för djursjukskötare har följande aktiviteter identifierats som viktiga:

- **Kompetenskartläggning**
- **Önskan om legitimation som veterinär hos Jordbruksverket**
- **Kompletteringsutbildning vid Sveriges lantbruksuniversitet, 6 månader**
Sammanhängande djursjukskötutbildning för nyanlända. Följande kurser ingår:
Djuromvårdnad vid sjukdomstillstånd
Statistik och vetenskapliga publikationer
Kommunikation och rådgivning inom djuromvårdnad
Praktikförberedande färdighetsträning av kliniska moment
Anestesiologi
- **Praktik och yrkeskompetensbedömning - 5 månader och en vecka.**
Under de tre sista veckorna av praktikperioden ingår ett praktiskt prov som utförs i enlighet med SLU:s momentlista
- **Webbaserat kunskapsprov hos SLU**
- **Ansökan om att djursjukskötarelegitimation hos Jordbruksverket**

7.12.3 Andel i arbete eller program

Snabbspåret ska leda till kompetensförsörjning av bristyrken genom att nyanlända med efterfrågade kompetenser snabbare får ett arbete. Nedanstående tabell ger en bild av hur tiden i snabbspåret påverkar andelen som får ett arbete eller deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program.⁴³

Status den sista mars 2017 indelat utifrån hur länge man varit i snabbspåret

Aktiviteter	Antal månader i snabbspår		
	1-3	4-6	7-9
Arbete	5%	14%	11%
Program	85%	57%	67%
Öppet arbetslösa	10%	29%	22%
Antal	20	7	9

Tabellen visar en ögonblicksbild från den 31 mars 2017 som avser samtliga personer som deltar eller deltagit i snabbspåret. En person finns enbart med i ett av intervallen beroende på hur länge personen har varit i snabbspåret.

⁴³ Med arbete avses personer som har gått ut i anställning. Anställningen kan både vara subventionerad eller icke subventionerad. Det behöver nödvändigtvis inte betyda att personerna har gått till anställning inom sin för snabbspåret avsedda bransch. Program kan vara arbetsmarknadsutbildning, praktik, yrkeskompetensbedömning, branschvalidering, yrkessvenska, eller korta vägen. Under kategorin övrigt finns personer som av olika orsaker blivit förhindrade att delta under perioden. Orsaker till detta kan vara föräldraledighet eller att man påbörjat annan utbildning utanför Arbetsförmedlingens regi. Procentsummeringen är avrundade till närmaste heltal.

Tabellen visar att en låg andel av personerna i snabbspåret hade ett arbete även efter en tid i snabbspåret, vilket är förväntat med tanke på att snabbspåret med tillhörande uppdragsutbildning nyligen startat. Tabellen visar att det är en stor andel som deltar i arbetsmarknadspolitiska program, vilket kan vara exempelvis praktik eller arbetsmarknadsutbildning. Andelen i programinsatser minskar över tid och andelen som får arbete ökar något.

Det saknas än så länge information om deltagarnas status 180 dagar och 365 dagar efter snabbspårets början, då snabbspåret inte pågått så länge.

7.12.4 Sammanfattning

Sammantaget har tillräckligt många deltagare identifierats för att påbörja utbildningen till djursjukskötare. Det är 36 individer som markerats som nya i snabbspåret och andelen personer som deltar i arbetsmarknadspolitiska program är högt. Snabbspåret har funnits för kort tid för att kunna analysera resultat till arbete då den första utbildningen till djursjukskötare fortfarande fortgår. De aktiviteter som snabbspåret bygger på finns på plats och möjlighet till nya utbildningsstarter ses över.

7.13 Träindustrin

Yrken som omfattas av snabbspåret är maskin- och CNC-operatörer inom träindustrin.

Parter: Trä- och Möbelföretagen och GS Facket för skogs-, trä- och grafisk bransch.

7.13.1 Antal deltagare i snabbspåret

Från och med januari 2017 till mars 2017 har totalt 126 personer deltagit eller deltar i snabbspåret.⁴⁴

Antalet nya personer i snabbspåret från januari 2017 till mars 2017.

Snabbspår	Månad													Summa			
	Startmånad	2016-01	2016-02	2016-03	2016-04	2016-05	2016-06	2016-07	2016-08	2016-09	2016-10	2016-11	2016-12		2017-01	2017-02	2017-03
Träindustrin	jan-17													50	30	46	126

Snabbspåröverenskommelsen för snabbspåret inom träindustrin trädde i kraft från och med januari 2017, varför ingen statistik innan dess finns. Som beskrivs av snabbspårets konstruktion nedan är ingången i snabbspåret validering varför det framöver kommer att vara intressant att följa upp utfallet av deltagande utifrån anvisningar till programmet.

7.13.2 Insatser i snabbspåret

Samtliga insatser relevanta för snabbspåret är på plats och kommer i samband med den nya upphandlingen av validering öka i tillgänglighet.

⁴⁴ Se kapitel ”1.3.1 Så följer Arbetsförmedlingen upp antal deltagare i snabbspår”.

Enligt överenskommen metod för anställningsbarhet för träarbetare har följande aktiviteter identifierats som viktiga:

- **Kompetenskartläggning**
- **Validering enligt branschmodell – industriteknik BAS, varierande tidsåtgång.**

Industriteknik BAS är en valideringsmodell som är relativt generell och kan nyttjas inom ramen för en stor del yrken inom industriell framställning/industriellt arbete och är inte yrkesspecifik. Valideringsmodellen syftar till att bedöma lämplighet inom branschen samt bedöma lämpligt yrkesområde. Branschen arbetar på att för respektive yrkesområde, där brist finns, ta fram specialiserade valideringsmodeller. Dessa modeller kommer förhoppningsvis kunna upphandlas och nyttjas inom ramen för snabbspåret inom en snar framtid.
- **Yrkeskompetensbedömning**

Handledad praktik, som längst på 3 veckor, där handledaren har i uppgift att bedöma deltagarens yrkeskompetens – med tolk vid behov. Yrkeskompetensbedömningen ska resultera i en dokumentation avseende deltagarens lämplighet, kompetens, eventuell yrkesinriktning och om behov av kompletteringsutbildning finns. I dokumentationen ska även en rekommendation avseende innehåll i form av nödvändiga moduler inom arbetsförmedlingens arbetsmarknadsutbildningar finnas.
- **Förberedande utbildning och kompletteringsutbildning 1 vecka – 6 månader**

Målsättningen är att använda moduler i upphandlade arbetsmarknadsutbildning, inklusive maskinkörkort. Arbetsförmedlingens utbildningsinsatser upphandlas i modulformat, för att en individualiserad plan ska kunna läggas avseende utbildningens innehåll. En potentiell träarbetare med erfarenhet och eller utbildning från hemlandet ska inte behöva börja om utan istället bygga på och komplettera sina kompetenser utifrån branschens krav.
- **Yrkessvenska**

Arbetsförmedlingens upphandlade yrkessvenska kan ges inför en arbetsmarknadsutbildning och/eller parallellt med en sådan utbildning.

7.13.3 Andel i arbete eller program

Snabbspåret ska leda till kompetensförsörjning av bristyrken genom att nyanlända med efterfrågade kompetenser snabbare får ett arbete. Nedanstående tabell ger en bild av hur tiden i snabbspåret påverkar andelen som får ett arbete eller deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program.⁴⁵

⁴⁵ Med arbete avses personer som har gått ut i anställning. Anställningen kan både vara subventionerad eller icke subventionerad. Det behöver nödvändigtvis inte betyda att personerna har gått till anställning inom sin för snabbspåret avsedda bransch. Program kan vara arbetsmarknadsutbildning, praktik, yrkeskompetensbedömning, branschvalidering, yrkessvenska, eller korta vägen. Under kategorin övrigt finns personer som av olika orsaker blivit förhindrade att delta under perioden. Orsaker till detta kan vara föräldraledighet eller att man påbörjat annan utbildning utanför Arbetsförmedlingens regi. Procentsummeringen är avrundade till närmaste heltal.

Status den sista mars 2017 indelat utifrån hur länge man varit i snabbspåret

Antal månader i snabbspår		
Aktiviteter	1-3	Antal
Arbete	6%	7
Program	79%	99
Öppet arbetslösa	13%	17
Övrigt	2%	3
Antal	126	126

Tabellen visar en ögonblicksbild från den 31 mars 2017 som avser samtliga personer som deltar eller deltagit i snabbspåret. En person finns enbart med i ett av intervallen beroende på hur länge personen har varit i snabbspåret.

Eftersom snabbspåret är helt nytt går det inte att dra några slutsatser kring andelen som går till arbete. Tabellen visar att av de personer som deltagit i snabbspåret i 1 till 3 månader, deltar 79 procent i ett arbetsmarknadspolitiskt program, som exempelvis praktik eller kompletterande arbetsmarknadsutbildning.

Det saknas än så länge information om deltagarnas status 180 dagar och 365 dagar efter snabbspårets början, då snabbspåret inte pågått så länge.

7.13.4 Sammanfattning

Sammantaget har snabbspåret fått en positiv start och Arbetsförmedlingen ser att den med parterna överenskomna konstruktionen för snabbspåret följs. Trots att snabbspåret är nytt har redan 126 personer hunnit påbörja en för snabbspåret relevant insats. Samtliga insatser relevanta för snabbspåret är på plats och kommer i samband med den nya upphandlingen av validering öka i tillgänglighet.

7.14 Elteknikbranschen

Yrken som omfattas av snabbspåret är elektriker, industrielektriker, elinstallatörer och elmontörer med flera.

Parter: Elektriska installatörsorganisation och Svenska Elektrikerförbundet.

7.14.1 Antal deltagare i snabbspåret

Snabbspårsöverenskommelsen signerades den 31 mars 2017. Detta samarbete är den senast upprättade avsiktsförklaringen. Därför redovisas ingen statistik inom ramen för detta snabbspår.

Arbetsförmedlingen kan följa upp antalet personer som deltar eller har deltagit i snabbspåret från och med mars 2017. Då detta snabbspår yrkesmässigt överlappar med snabbspåret inom energibranschen kommer statistiken för dessa två snabbspår framöver att redovisas gemensamt.

7.14.2 Insatser i snabbspåret

De aktiviteter som snabbspåret bygger på finns i huvudsak på plats. Samtliga leverantörsavtal finns. Valideringen finns på fyra orter med stor geografisk spridning; Borås, Malmö, Umeå och Västerås.

Enligt överenskommen metod för anställningsbarhet för elteknikbranschen har följande aktiviteter identifierats som viktiga:

- **Kompetenskartläggning**
- **Validering enligt branschmodell 3-4 dagar**
Momentet genomförs av upphandlad valideringsleverantör godkänd av branschen. Vid behov tas en individuell utbildningsplan fram.
- **Kompletteringsutbildning i upp till 6 månader**
Efter genomförd validering kan kompletteringsutbildning krävas och en individuell planering för kompletteringsutbildning görs. Längden på en kompletterande insats kan variera och som längst vara 24v. inklusive 8 veckors arbetsplatslärande (APL), med vissa individuella förbehåll.
- **Yrkessvenska**
Arbetsförmedlingens upphandlade yrkessvenska kan ges inför en arbetsmarknadsutbildning och/eller parallellt med en sådan utbildning.

7.14.3 Resultat

Det finns inga resultat att redovisa. Se ovan.

7.14.4 Sammanfattning

De aktiviteter som snabbspåret bygger på finns i huvudsak på plats. Samtliga leverantörsavtal finns. Valideringen finns på fyra orter med stor geografisk spridning; Borås, Malmö, Umeå och Västerås. Arbetet med att ta fram självskattningsmaterial pågår i samarbete med parterna. Arbetet med att identifiera personer för deltagande i ovanstående aktiviteter har börjat.

8 Fördjupning: Främjandemedel

Arbetsförmedlingen har fått i uppdrag av regeringen att fördela statsbidrag för särskilda främjande- och utvecklingsinsatser. Insatserna ska syfta till att påskynda de nyanländas etablering på arbetsmarknaden genom att synliggöra nyanländas kompetens eller i övrigt främja användningen av arbetsmarknadspolitiska insatser för nyanlända. Insatserna ska riktas till nyanlända som omfattas av etableringsuppdraget enligt lagen om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare (2010:197).

De som kan söka stödet är arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer, branschorganisationer eller partssammansatta organ på arbetsmarknaden.

8.1 Återrapport 2016

År 2016 fördelade Arbetsförmedlingen 10 miljoner kronor i främjandemedel. Totalt var det åtta ansökningar som beviljades medel enligt tabellen nedan.

Ansökande organisationer	Beviljat belopp
Sveriges Farmaceuter, Svensk Handel, Almega Tjänsteförbund, Läkemedelsakademin	3 726 250
UHR- Utbildningsrådet för hotell och restaurang	1 458 750
SKL, Lärarförbundet, Lärarnas riksförbund, Lärarnas Riksförbund, Almega Tjänsteföretagen	1 000 000
Svensk energi, Energiföretagens Arbetsgivareförening, Ledarna, Sveriges Ingenjörer, Unionen, Svenska Elektrikerförbundet, Seko	1 000 000
Livsmedelsföretagen, Livsmedelsarbetarförbundet	990 000
SKL, KFO, Akademikerförbundet SSR, Vision	650 000
SKL, Läkarförbundet	600 000
Trä- och Möbelföretagen (TMF) och GS-facket för skogs-, trä- och grafisk bransch	575 000

Insatserna syftade till att påskynda de nyanländas etablering på arbetsmarknaden genom att synliggöra nyanländas kompetens, till exempel genom att utveckla och förbättra arbetet med framtagna snabbspår. Exempel på vanligt förekommande aktiviteter var informationsinsatser, utveckling av nationell, regional eller lokal samverkan och insatser kopplade till handledning.

Enligt förordningen om främjandemedel ska en organisation som tagit emot främjandemedel senast den 1 mars året efter bidragsåret lämna en ekonomisk redovisning av de mottagna medlen till Arbetsförmedlingen. Organisationen ska även redovisa vilka insatser som har genomförts, de resultat som har uppnåtts och hur resultaten förhåller sig till det ändamål som bidraget har beviljats för.

Redovisningarna visar att samtliga har genomfört aktiviteter i enlighet med ansökningarna. Av olika anledningar har dock vissa aktiviteter blivit försenade och andra har inte nått i mål med samtliga planerade aktiviteter, och har därmed inte förbrukat samtliga tilldelade medel. Totalt kommer drygt 2 miljoner kronor att återkrävas till Arbetsförmedlingen.

8.2 Främjandemedel 2017

År 2017 har regeringen avsatt 35 miljoner kronor för främjandemedel. Sista ansökningsdag var den 31 mars. Totalt 16 ansökningar har kommit in och ansökt belopp uppgår till totalt drygt 25 miljoner. Alla ansökningar har beviljats bortsett från en. Ytterligare information finns att läsa på:
<https://www.arbetsformedlingen.se/Om-oss/Om-Arbetsformedlingen/Etablering-av-nyanlanda/Framjandemedel-for-arbetsmarknadens-parter.html>